Ч. 216 (15.027). Львів, пятниця 30. вересня 1938. Оплата поштова вирівнана ґотівкою Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-44
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіов Праґа „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Чемберлен, Мусоліні, Даладіє та Гітлер стрічаються в четвер у Мінхені.

Чемберлен заявив у середу в парляменті, що Гітлер запросив його на четвер до Мінхену разом з Мусолінієм та Даладіє. Чемберлен приняв запросини і летить у четвер рано до Мінхену.

Гітлер приїхав до Мінхену ще в середу.

ПОЧАТОК РОЗМОВ В 15. ГОДИНІ.

Остані постанови у справі мінхенських розмов ще не оголошені. Відомо лише, що вони відбудуться в королівській палаті та що почнуться мабуть в 15. годині.

АНГЛІЯ ВТЯГАЄ ІТАЛІЮ ДО ПОСЕРЕДНИЦТВА В НІМЕЦЬКО-ЧЕСЬКОМУ КОНФЛІКТІ.

В середу в год. 10. рано брит. амбасадор Перт відбув з мін. Чіяном 15-мінутову розмову, опісля вернувся до амбасади і порозумівся телефонічно з Льондоном та відбув ще одну розмову з мін. Чіяном — півгодинну.

Офіціяльний комунікат стверджує, що мін. Чіяно дістав від амб. Перта дуже важну заяву в темі чесько-німецького конфлікту.

МУСОЛІНІ ПРИЇХАВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

В середу в год. 6. рано Мусоліні переїхав у спеціяльному поїзді італійсько-німецький кордон під Бреннером, де повитав його мін. Гес.

В год. 7.15 поїзд Мусолінія з вагоном Геса виїхав до Мінхену.

Мусолінієві товаришить мін. Чіяно, шеф кабінету Анфузо, Себастіяні, маркіз Дасто і полк. Мілеті.

ЧЕМБЕРЛЕН ВИЛЕТІВ З ГЕСТЕНУ.

Чемберлен виїхав в год. 7.50 з Льондону на лет. майдан до Гестену та вилетів до Мінхену.

ТЕЛЕҐРАФІЧНА РОЗМОВА МІЖ ГІТЛЕРОМ ТА МУСОЛІНІЄМ.

Авас повідомляє з Риму: У політичних колах говорять, що Мусоліні розмовляв учора телефонічно з Гітлером, після розмови амб. Перта з мін. Чіяном.

Чемберлен буцімто просив Мусолінія повідомити його негайно про відповідь Гітлера, щоб могти закомунікувати її у палаті громад.

РЕАКЦІЯ БІРЖІ НА МІНХЕНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

На вістку, що в Мінхені збирається конференція, на льондонській біржі несподівано пішли в гору всі вартісні папери. Фунт піднісся з 4.68 долярів на 4.75.

Такої ситуації не було від 1914 року.

ПРОМОВА ЧЕМБЕРЛЕНА У ПАЛАТІ ГРОМАД.

Чемберлен виголосив промову на тему міжнародньої ситуації та становища Великої Британії.

Стоїмо тепер — сказав він — в обличчі ситуації, якої не було від 1914 р.

У червні чесько-судетські пертрактації не принесли нічого нового, тому можна було сподіватись поважних комплікацій. Британський уряд станув перед трьома альтернативами. Або війна з Німеччиною, якби вона заатакувала Чехословаччину, або могли б ми стояти [illegible] на боці, або вкінці могли б ми знайти дорогу до мирової розвязки справи шляхом медіяції.

Першу альтернативу ми відкинули. Не маємо трактатових зобовязань супроти Чехословаччини і все ми відмовлялися від таких зобовязань.

Друга альтернатива також нам не відповідала, тому постановили ми звернутися до третьої, а саме до медіяції.

Чемберлен висказав признання для зусиль Ренсімена та сказав, що кінцевий неуспіх це не його вина. Ренсімен та його товариші, завдяки своїм зусиллям і важким змаганням за мир, заслужили на пошану і довіря обох сторін.

На кінці своєї промови заявив Чемберлен, що Гітлер запросив його до Мінхену; запросив туди також Мусолінія і Даладіє.

ЕНТУЗІЯЗМ У БРИТІЙСЬКІЙ ПАЛАТІ ГРОМАД.

Після години і 40 мінут Чемберлен перервав промову і повідомив палату громад, що Гітлер запросив його до Мінхену, відкладаючи мобілізацію на 24 години. Буря оплесків тривала 5 мінут.

Опісля Чемберлен попросив палату громад звільнити його від закінчення промови, що приняли знову стихійними оплесками.

ОПОЗИЦІЯ СОЛІДАРИЗУЄТЬСЯ З ПРЕМІЄРОМ.

Провідники опозиції Етлі, Сінклер та старенький лейбурист Ленсбері висловили солідарність з Чемберленом та побажали йому

Опісля наради відложено до понеділка 3. жовтня.

Від 20-ох років не бачили в палаті такого ентузіязму як на вчорашньому засіданні.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗМОБІЛІЗУВАЛА ФЛЬОТУ.

Британська адміралiція повідомляє, що вона постановила мобілізацію фльоти, як превенційний засіб. Королівський декрет покличе під зброю резерву маринарки.

Рузвельт просить Мусолінія посередничити

МІЖ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНОЮ І НІМЕЧЧИНОЮ.

Стефані повідомляє: Мусоліні приняв у середу полудні в присутности мін. Чіяно амбасадора Злучених Держав Півн. Америки, який передав Мусолінієві лист президента Рузвельта. В цьому листі просить президент Рузвельт, щоб Мусоліні поміг розвязати великий міжнародній конфлікт у переговорах.

Мусоліні просив амбасадора, щоб подякував президентові Рузвельтові за його письмо.

Мадярська армія не змобілізована.

Мадярська Телеграфічна Агенція заперечує вістці з деяких закордонних агенцій, немовби в Мадярщині проголошено мобілізацію. Лише коло Чехословаччини переведено деяку військову підготову.

Проблєма відважної політики.

Львів, 29. вересня 1938.

У теперішньому міжнародньому конфлікті голос мають держави, що їх можна вичислити на пальцях одної руки. Що більше — Гітлер упевняє, що доля мира в руках одного Бенеша, знову інші переконані, що все залежить виключно від одного Гітлера, французькі державні діячі взагалі мовчать і тримаються дискретно за кулісами, а премієр Великої Британії сам називає себе скромно лише посередником, а не вирішним чинником. І коли ще недавно, кілька місяців тому, лунали в Европі найгостріші протести проти „анахронічної" концепції „пакту чотирьох", то сьогодні на телеграфічні запросини пакт чотирьох реалізується у Мінхені. У цій ситуації велика більшість европейських держав узагалі „не рахується" і тільки журиться, чи з цієї метушні вийде їм добро чи шкода. Очевидно, що ми, українці, які ніде своєї держави не маємо, не можемо хворіти на меґальоманію та претендувати до ролі, якої грати не маємо змоги, сили чи інколи й потреби. А проте в оцих останніх подіях таки трошки „nostra res agitur". Поминаємо вже справу Закарпатської України, де річ іде безпосередньо про долю частини української етнічної території та частини української нації. Байдуже, з якого приводу, в якій формі і для якої цілі, але фактом є, що безліч згадок про українців появилося в останніх 2-ох тижнях у тій великій західно-европейській пресі, в якій досі не писали про нас ані слова. **Здійснюється на сто відсотків наше давне твердження, що кожний великий міжнародній конфлікт у якомунебудь місці Европи мусить автоматично довести до актуалізації української проблеми, чи то як проблеми меншини, чи в її всеукраїнському аспекті.**

Поруч із цим явищем маємо ще явище друге, яке має для нас, українців, значіння не то деякої моральної сатисфакції, а просто імперативної науки: змінені у світі методи політичної акції. Тайна дипльоматія істнувала перед і після Версалю, істнує нині та напевне всіх нас переживе. Але раніш цілі, до яких змагала тайна дипльоматія, виявлялися щойно підчас воєн та мирових конференцій. Сьогодні бачимо, що зручно інспірована преса і т. зв. громадянські чинники висувають гасло, що його ніби тільки згодом підхоплюють офіціяльні чинники держав та реалізують, кидаючи відразу на терезки ввесь тягар свого державного авторитету, підтримуваного найбільш недвозначними погрозами фізичної сили. І серед тієї подивугідної політичної гри, яка велася довкола італьо-абісинського конфлікту (відбудова італійської імперії), і в справі Еспанії, і в справі австро-німецького аншлюсу, і (в найбільшій мірі) в метушні довкола Чехословаччини — найбільш знаменною рисою всіх грачів є **відвага**. З усіх сторін падуть слова різкі, ясні

всім зрозумілі. У тих заявах є очевидно і другий зміст — між радками, але розшифровує його вже не тільки дипльоматів, а й найширші маси радієвих слухачів та пресових читачів. Зручність, діялектичний хист, красномовність, зверхні дані — все це прикмети політики, які ходять на задній плян. **Інтелект і відвага — відвага та інтелект — ось єдині прикмети, які рішають про вартість та успіх політики.** Політика, яка не відзначається величезною цивільною відвагою — згори засуджена на невдачу. І навпаки — політика, яку знаменує відвага, навіть при переходових невдачах, навіть при спробах здушити її, мусить промостити собі шлях. Бо так хотять змінені часи, в яких загальна нервозність, динаміка рухів і широкі мети народніх трибунів та державних діячів не признають трусливости — в ніякій формі, в ніякому вигляді.

Відважна політика — це ціла проблема, яка нині стає рубом перед усіми нами, в першій мірі перед усіми тими нами, що так чи інакше відповідальні за долю рідної нації. До тієї проблеми належить однаково відтинок завдань і можливостей національної преси, як і краєвого політичного проводу, нашої інформаційної служби на чужині, всяких розмов і всяких виступів назверх.Ноторійно відома річ, що завжди в таких нервових часах, як тепер, свобода преси більш обмежена, ніж колинде, бо пп. цензори мають аргумент, з яким важко спорити: Бог його знає, що в наших змінливих днях може пошкодити державній рації (політиці міністерства закордонних справ), або що може причинитись до викликання „прилюдного неспокою"?! Та й сама преса мусить бути обережніша і рахуватися з кожним словом, яке призначене для ще когось більше, ніж тільки для складача, коректора, цензора і вузького гурта читачів невеличкого „пробного" накладу. Бачимо і по відповідальній закордонній пресі, як вона по змозі намагається обмежуватись до ролі інформатора, реєстратора та коментатора, а не безпосереднього чинника політики, інспіратора політичної тактики й керманича опінії. Очевидно, преса себе цим далеко не депреціює. Там, де газета має змогу, вона завжди є відважним виразником поглядів того гурту, що його вона заступає; де преса цієї змоги не має, вона мусить обмежуватись до своєї інформаційної місії. Білі плями, що їх дістали в останньому тижні читачі „Діла", виказали яскраво, що ось напр. нині ми не маємо змоги бути органом декляративним, не маємо навіть змоги висовувати у деяких найважніших актуальних справах всі наші сумніви й міркування, які далиб образ настроїв широкого українського загалу. Ясно, що кожний політичний щоденник є якимсь політичним осередком, який — залежно від ролі, історії, традиції та характеру щоденника — має більше чи менше значіння у даній дійсности. Але одночасно газета є завжди тільки газетою: своєрідним підприємством, що кермується і даними свого буджету і має ту саму журбу, що кожна інша громадянська установа — обовязок дбати за свою матеріяльну екзистенцію і свій розвиток, не вирікаючись очевидно своїх ідеалів та поглядів і боротьби за них.

У таких відносинах ще яскравіше, ніж колинде, відчувається потреба устійнити відважну політичну тактику і бачити відважне її реалізування. Нині такі страшенне поважні, страшенне відповідальні дні, нині такий просто переломовий історичний час, що витягати якісь закиди й докори під чиєюнебудь адресою та ще й за минулий період — річ недоцільна, бо може відтягнути увагу від суті справи. Може буде відповідна нагода й відповідний терен колись ці справи порушити. Нині треба казати передусім не про те, що сталося зле та чого взагалі не зроблено, лиш про те, що треба робити. І казати про це повинні всі ті, які відчувають у своїх душах острах за долю народу та свою відповідальність за неї, незалежно від своїх формальних титулів. Маємо враження, що є у нас проблеми, над якими однодушно можуть призадуматись усі українці доброї волі, без огляду на лінії, що їх ділять. Такою першою найактуальнішою проблемою є проблема відважної української політики: як вона має виглядати і як її треба вести. **ік.**

Гарячкові заходи рятувати европейський мир.

Тільки два дні лишилися ще для спроб мирної ліквідації німецько-чеського конфлікту. Німці заявляють, що вони стоять невідклично при речинці 1. жовтня і при умовинах, які містилися в німецькім меморіялі. Коли Чехословаччина до 1. жовтня добровільно не опорожнить области судетських німців, зазначеної мапою в меморіялі Гітлера, то німецьке військо ранком того дня силою викине чехів зі згаданої области.

Так як дотепер справи маються, Чехословаччина проволікає з виконанням німецьких вимог. Що більше — нотою з 25. ц. м. уряд Чехословаччини відкинув домагання Німеччини, заявляючи, що „нарід св. Вячеслава, Гуса й Масарика не змінеться в нарід невільників" і рахує при тому „на дві світові демократії", тобто на Францію та Англію, а мабуть найбільше таки на Совітський Союз, що doраджує чехам без спроби опору не піддаватися.

Щоб в останній хвилині відвернути марево війни та врятувати загрожений мир, світова дипльоматія працює з подвійними зусиллями. На запрошення канцлера Німеччини Гітлера відбудеться сьогодні в Мінхені конференція чотирьох головних европейських держав, у якій возьмуть участь: Гітлер, Чемберлен, Даладіє та Мусоліні. Ця конференція, попереджена довгими телефонічними розмовами між міністерствами закордонних справ Німеччини, Італії, Англії та Франції, дає надії на мирну розвязку справи. Тимбільше, що також президент Злучених Держав Північної Америки вже другим наворотом закликує европейські держави шукати мирної розвязки судетської проблеми і запропонував негайне скликання конференції европейських держав. Сяк чи так — Чехословаччині прийдеться опорожнити область Судетів та помиритися з Німеччиною. Коли німецько-чеський конфлікт покінчиться мирно, то Гітлер вийде з кризи не тільки зі славою „збирача німецьких земель", але ще й із німбом европейського миротворця.

До Мінхену не запрошено польського міністра закордонних справ Бека. Не відомо також, чи будуть там обговорювані польські та мадярські ревіндикаційні домагання. Польська преса коментує мінхенську конференцію як збори свого роду найвищої европейської ради, як Комітет Чотирьох, що готов відтепер рішати про долю всієї Европи та заявляє, що Польща завсіди противилася створенню такого комітету без участи Польщі, побоюючися, що цей комітет полагоджуватиме без участи Польщі справи, які торкаються її інтересів. Одиноку надію Польща покладає на Мусолінія.

Хоча у звязку з мінхенською конференцією вигляди на замирення покращали, у Франції та Англії пороблено заходи на найгірший випадок. Як уже відомо, Франція перевела частинну мобілізацію та обсадила великими масами війська свій східний кордон. Над Рейном і здовж лінії Мажіно стоїть тепер міліон вояків. Також Англія стоїть з рушницею при нозі. 27. ц. м. заведено над областю цілої Англії воєнний стан. Добровольці просто облягають вербункові військові бюра. Англійська фльота змобілізована. У фабриках літаків уведено працю на дві зміни так, що подвоєно продукцію, яка дає тепер 200 літаків денно. Переведено там і ревізію магазинів артикулів поживи. В деяких містах іде евакуація населення до північних областей Англії. На кількасот точках Льондону уставили вже протилетунські батерії. Робітничі дружини копають прилюдні схорони. Вчора вивезено з льондонських захистів 3.000 уломних дітей на провінцію. В цілій Англії роздано 30 міліонів протигазових масок. Одночасно англійський уряд звернувся за підтримкою до своїх кольоній. На кабінетовій нараді, що вчора відбулась у Льондоні під проводом короля, представники урядів Канади, Австралії та Ірляндії заявили, що їх країни з усіх сил і всіми засобами стануть у потребі по стороні Англії.

Треба сподіватися, що після мінхенської конференції вся та воєнна гарячка в Европі, що охопила навіть холоднокровних англійців, минеться як страхітливе марево.

В польських ревіндикаційних заходах дотично тешинського Шлеська звертає на себе увагу обміна листами між президентом Чехословаччини Бенешом та президентом Польщі Мосьціцьким. З польської преси виходить, що польський уряд домагається ясної відповіді від Чехословаччини, чи вона годиться негайно повернути Польщі заользанську землю по б[...] справицю, чи ні? Подібно як Німеччина в судетсько-німецькій справі, Польща домагається також негайного звільнення з чеської армії поляків, що їх покликано до війська в часі мобілізації. Як пишуть, польський уряд відкинув чехословацьку пропозицію переговорів.

Більше щастя має Чехословаччина на словацькім відтинку конфлікту. В кореспонденції до „Слов-а Поморск"-ого з Праги читаємо, що словацькі автономісти заявилися тепер за збереженням чехословацької держави. Потверджує те саме париський „Тан", який повідомляє, що словацька партія Глінки погодилася на проект Бенеша щодо нового управильнення чесько-словацьких відносин у спільній державі, з огляду на мадярську загрозу. Словацька партія візвала, як кажуть, своїх членів і прихильників з честю виповнити громадянський обовязок.

Про відтяте від світа українське Закарпаття годі щонебудь певного довідатись. Ніякі вісти й дописи звідти до нас не доходять більше, як від тижня. По чуткам, загострено там режим до тої міри, що вияв громадянської опінії став просто неможливий. Кажуть також, що в Ужгороді відбуваються дальше якісь переговори між представниками Української Національної Ради та представниками чехословацького уряду.

З польської преси.

Відкривають Волинь

У польській пресі появляються репортажі чи враження з Волині членів тих мандрівних кружків медиків, що то цих вакацій вибралися були буцімто нести лікарську допомогу „людности кресовій" і при цій нагоді „поширювати культуру". В найновішій „Політиці" (ч. 23. з 25-го вересня ц. р.) п. Константин Олехнович, учасник одного такого мандрівного табору медиків, пише про те, що він бачив на Волині.

„Для нашого табору, що складався з 6-ти осіб, трьох лікарів і трьох студентів ріжних шкіл, а принаймеnше для 4-ох членів його складу, Волинь була дослівно „невідомою землею". Теоретично ми були напомповані відомостями і проблемами розвязки проблеми східних земель від екстрему Гертиха аж до екстрему Бочковського. Наша праця мала на меті порівняти наш теоретично вироблений погляд на волинську справу, що приймав значне зукраїнізування тієї країни, — з дійсністю і висnувати з нього якусь самостійну програму розвязки проблеми Волині „ад майорем ґльоріям Републіце".

Автор ствержує, що вони здавали собі справу з труднощів, які вони матимуть в тому, щоб добратися до душі і серця місцевої людности яка „на око відкрита й усміхнена [...] здрісно свій справжній погляд на [...] Мови не було, щоб добитися якоїсь [...] розмови відразу, після того, як наш [...] приїхав до села. Щойно один, два дні [...] платної допомоги та безінтересовної [...] спільної поради, витворювали якісь [...] взаємини між табором та всіми верствами сільської людности. У праці ми були [...] самостійні. Щоб здобути довіря [...] ми виминали контакт з урядовими [...] з адміністрацією чи з дворами. Ми [...] тували зовсім рівнорядно людність [...] і польську, українців і польських [...] лістів, селян і шляхту, ксьондзів і [...] балакали також з усіми [...] перечних опіній і фактів нитку, що [...] до ядра правди.

В розділі п. н. „Стосунки [...] цензура сконфіскувала кілька радків [...] сконфіскованого місця читаємо:

„Дальші 2/3 руської людности — [...] сивний під національним і госп[...] оглядом елемент, що чехає не [...] ших. У теперішньому моменті [...] властности тяготить до українців [...] рені Волині виявляють багато [...] сполаоської і політичної [...]

ціятиви ніж поляки. Окремі ґрупи поляків на Волині представляють ріжноманітну суспільну та національну вартість."

До тих польських ґруп автор зараховує поміщиків, загонову шляхту, військове та цивільне осадництво. На його думку та доба, коли кожний двір був твердинею польщини, вичерпала потенціяльну енерґію окраїнного поміщицтва. Потім господарська політика довела поміщиків до упадку.

„Двацять літ такої системи зробили своє. Сьогодні польський двір на окраїнах не відграє суспільно ніякої ролі. Поміщик не сміє ані писнути ані відважитися на незалежну діяльність. Один рух руки може пустити найбагатшого магната-поміщика з торбами."

Автор гадає, що якби адміністрація змінила своє відношення до поміщиків, якби влада запевнила їм справжню господарську незалежність та усунула податкові дошкулювання і вкінці знесла загрозу парцеляції, то хоч

„вже ніколи польське поміщицтво на окраїнах не вернеться до своїх давніх традицій і світлости, вказані реформи можуть його скріпити і зробити реальною польською суспільною силою на окраїнах".

Автор рахує найбільше на загонову шляхту, на якій — на його думку —

„могтиме спертися польщина на тих землях. Вона творить найсвідоміший національно-польський елемент на Волині. Вона походить частинно зі збіднілих шляхотських родин або з селян, яким пан, власник дібр, дав власне прізвище."

Досі — каже автор — не вважаючи на спроби не вдалося тієї шляхти зорґанізувати, але якби „Звйонзкові Шляхти Загродовеї" це пощастило, то

„тоді вона буде найчисленнішою, найбільшою і найбільш польською силою на Волині. На ній можна буде все будувати. Вона заслуговує на найприхильнішу моральну й матеріяльну підтримку цілого польського громадянства".

Військове осадництво — твердить п. Олехнович — не є сьогодні ніякою силою.

„Партійне розбиття, перевага особистих справ, причому симпатики ріжних льокальних політичних величин і політичних партій копають під собою ями при кожній акції. Живий памятник польської соймократії, що зберегла́ся в цілинному стані в тих маленьких польських суспільностях на Волині."

Цивільне осадництво, що — як довідуємося з репортажу — рекрутується частинно з інтеліґенції, частинно з селян з середущої Польщі, нечисленне, мало національно освідомлене і хоча не підпадає рутенізації, то все-ж не відграє майже ніякої суспільної ролі.

Оце, що автора на Волині збудувало — то ревіндикація, яку він уважає за акцію на сто відсотків правильну. І вкінці:

„Дальшу структуру волинського села характеризує: **група національних українських діячів** (часом комуністів, що намагаються грати на національних сентиментах). Ця група складається звичайно з кількох осіб. Наприклад, у селі, що нараховує коло 1500 мешканців, таких діячів є 6 до 7. Оце найважніші: голова Каси Стефчика, управитель школи, далі б. шеф боївки УОН і т. д. Всі, крім одного, брали участь у місцевому повстанню проти Польщі в 1920 р.

„Ця ґрупа розвиває найінтензивнішу політичну і господарську діяльність. Вона проводить у кожній ділянці, тому тішиться великою пошаною серед людности. Подібну ґрупу активних українців можна заобсервувати в кожному селі."

Тут п. Олехнович трохи переборщив, сказавши делікатно; увляємо собі в кожному волинському селі Касу Стефика, управителя школи українця і т. д.; або з тими шефами боївок ОУН, про яких навіть п. Олехнович знає: отак собі ходять і „ведуть діяльність" разом з головою Каси Стефчика, управителем школи і т. д. Отому проводові помагає ґрупа людности національно освідомленої, але пасивної.

„Це найчастіше абсольвенти людових університетів або якоїсь зі шкіл кремянецького ліцею. Елемент національно непевний, що туди іде, вертається як національно освідомлений український елемент. Ця ґрупа не має поважнішого суспільного ані національного впливу, вона радше, як інтеліґентніша надає селові кольорит."

Вкінці автор бачив на Волині ще й руську людність, неосвічену під національним оглядом і пасивну під суспільним оглядом, що творить 40—50 відсотків загалу мешканців. Ця ґрупа йде за українцями, бо

„вони виявляють найбільше ініціятиви працюючи з подивугідною і вартою пошани витривалістю та самозапертям над господарським піднесенням та національним освідомленням руснів."

П. Олехнович не сказав у своїм репортажі, чи виснував він з того, що побачив на Волині, самостійний плян розвязки волинської проблеми, як це він мав намір ідучи до тої „невідомої землі."

Наші питомці у папи.

В середу 21-го вересня Святіший Отець приняв на авдієнції наших питомців під проводом ректора, о. Лабая. Про цю авдієнцію так пише „Оссерваторе Романо" з 22. ц. м. у передовій статті:

„Найясніший Папа дав свій якнайсердечніший привіт 50-ьом питомцям Папської Української (руської) Семинарії під проводом ректора о. Лабая. Він особливо радий їх бачити як тих, що належать до великої родини, яку доручило йому боже Провидіння, і як синів України (Руси), що тільки річей каже історикові і вірному. Радість Отця тимбільша, що вона належить до семинарії, яка Йому дуже дорога — про це знав увесь світ, а також і тому, що семинарія завдяки дбайливости провідників, тут присутніх, яким Святіший Отець хоче особливо подякувати, гарно працює і відповідає Його бажанням та надіям.

„Його Святість сподіється, що так буде завсіди, що буде навіть краще для цих Йому милих синів і для санктифікації, яка прийде до них, коли вони добре оформуються в цій найвизначнішій школі апостольства, близькій до гробів князів апостолів, у самому осередку Матері всіх церков.

„Найясніший Папа висловив дальше свою радість, бачучи підтведжені свої надії в короткому, але ядерному меморіялі, в якому мова про відданість цих синів Римському Престолові. Найвищому Понтифікатові і самому Святішому Отцеві, який хотів би зробити багато доброго своїм улюбленим питомцям української (руської) семинарії, до яких постійно лине Його думка, а з особливою любовю з нагоди 950-ліття хрещення їх народу, їх і Його великого святого Володимира.

„Його Святости подобалась їх думка, бо в ній побачив у повному світлі їх почування, з яким вони оцінюють дар Віри, хрещення, що його їм дав їх великий володар і з яким вони цей дар, це світло держать у відповідній пошані, зберігаючи його вогонь.

„Приходить на думку, що було би сталося з їх країною, з їх нар*дом і з усіми народами, якби вони не були дістали світла хрещення? Сама ця думка страшна. Що було би сталося навіть з Італією, вибраною Господом на осідок Його заступника? Це страшна думка, чим була Італія без віри навіть у хвилині її найбільшого сяйва, римської імперії: невільництво, нечестивість і зіпсуття панували всюди.

„Мусимо дякувати Господу Богу за всі дари, бо мусимо признати, що Батьківщина, Родина — це теж дари від Господа Бога, але передовсім мусимо бути вдячні за дар надприродного життя, за хрещення.

„Св Отець завжди каже, що справедливий і здоровий патріотизм є обовязком справедливим, дозволеним і необхідним; але передовсім треба відчувати, з внутрішньою гордістю, приналежність до великої християнської родини, до святої Матери Церкви, яка єднає нас з Ісусом Христом в одиницю містичного Тіла. Наясніший Папа бажає собі, щоб Господь Бог утримав у серці цих милих синів оці почування і в тому намірі благословить їх, просячи Господа Бога влити найбільш вибрані благодати на їх студії та на їх римську підготову до побожности, до священничого життя і святости." Н. С. С.

Епископат Польщі у справі ліквідації православних церков.

КАП повідомляє: Тому, що у пресі появилися вістки, будьто би справу ліквідації православних церков на терені деяких повітів люблинського воєвідства устійнено між польським урядом і польським епископатом та Апостольським Нунцієм у Варшаві, Епископат Польщі на конференції у Ченстохові стверджує, що згадана вістка зовсім незгідна з правдою.

Криваві селянські заворушення в околиці Василькова.

Як довідується „Фелькішер Беобахтер" з Москви в районі Василькова (УССР) вибухли криваві селянські заворушення. Здавлюючи їх, карна експедиція спалила і зрівняла зі землею 9 сіл

„Комуніст" повідомляє про арештування нової централі української „контрреволюції" та про повстання і саботажі в ріжних околицях УССР.

Німецька мобілізація відложена на 24. години,

АЛЕ НІМЕЧЧИНА НЕ РЕЗИГНУЄ З НЕГАЙНОЇ РОЗВЯЗКИ СУДЕТСЬКОЇ СПРАВИ.

Німецьке міністерство пропаганди повідомляє про мінхенську конференцію та стверджує, що з огляду на неї Гітлер рішив відложити мобілізацію щонайменше на 24 години.

Факт, що скликано конференцію, не значить, щоб німецький уряд зрезигнував з домагання НЕГАЙНОЇ розвязки судетської справи.

Все таки, коли 4-ох державних мужів піч не розмову, з того може щось вийти.

НІМЕЧЧИНА НЕ ПОСТАВИЛА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ УЛЬТИМАТУ ДО СЕРЕДИ.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: У закордонній пресі появилась поголоска, немовби Німеччина загрозила мобілізацією, якщо Прага до 14. години в середу (28. п. м.) не прийме ультимату Гітлера.

Ця вістка неправдива; її автори змагають хіба до того, щоб поширювати несупокій та воєнні настрої.

„Плян Бенеша“.

Стефані повідомляє з Праги, що місто від проголошення мобілізації живе в атмосфері напруження. Загаль"у мобілізацію вважають першою стадією т. зв. „пляну Бенеша“, що передбачує мабуть комуністичний переворот, приготований у порозумінні з чеськими провідними колами.

ПРАГА В ТЕМРЯВІ.

Вуличний рух спаралізований. Арештування на політичному тлі щораз частіші. По 18. год. Прага потопає в темряві. На вулицях міста дуже мало авт; їздять вони з пригашеними світлами.

На багатьох перехрестях вулиць викопано стрілецькі рови і приміщено гнізда скорострілів.

ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД ЗАПОВІДАЄ КОНФІСКАТУ ДОРОГОЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ВАРТІСНИХ ПАПЕРІВ.

Міністерство внутрішніх справ Чехословаччини наказало до 14-ох днів зареєструвати в державному банку закордонні девізи, чеки та інші вартісні папери, біжутерію і шляхотні металі вартости понад 1.000 корон, крім того закордонних банкових конт.

Банк має право до 90-ох днів сконфіскувати задеклярованні предмети.

ЧЕСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ ВІДДІЛ ЗААТАКУВАВ ПОЛЬСЬКИЙ КОРДОН.

На південь від Тешина, коло Бунічина, відділ чеських комуністів, озброєний у скорострілн і гранати, намагався перейти польський кордон, щоб робити саботажі. Польська кордонна сторожа відповіла пальбою; 3-ох чехів згинуло, кільканацятьох ранено

Батьки і діти під Прапор „Просвіти“!

ЗА ДОЛЮ ЗАКАРПАТТЯ.

На події, в яких рішається доля українського Закарпаття, живо відгукнулися не тільки українці з американського континенту, але також українська еміграція европейських еміграційних скупчень.

З Парижа вислав на руки британського премієра телеграму у справі Закарпаття й інших українських земель д-р В. Панейко; берлінська „Українська Громада“ переслала до Годесбергу, в часі відомої конференції, дві телеграми в справі Закарпаття: одну в німецькій мові на адресу Гітлера, другу в англійській мові до рук британського премієра Чемберлена; Е. Онацький у Римі зложив в італійськім уряді обширний меморіял.

Подібні довші або коротші меморіяли переслали до Льондону та Берліна представники зорганізованих українських емігрантів у Бельгії та Швайцарії і напевно також з інших европейських держав, хоч про це до нас вістки ще не дійшли.

ПРОМОВА ҐЕБЕЛЬСА.

Мін. Ґебельс промовляв на вічу у берлінському Люстґартені. Він ствердив, що — противно як у 1918. р. — Німеччина не має тепер труслнвих провідників, вона не заляквається ніяких погроз і здійснить свої пляни.

По промові вислано до Гітлера телеграму, закінчену словами: „Вожде, приказуй — ми послухаємо!“

ПАПСЬКА ПРОМОВА В РАДІО.

Папа виголосить завтра в год. 18.30 5-хвилинну промову в обороні мира; опісля переложать її на ріжні мови.

Вчора передполуднем приняв папа британського посла та відбув з ним розмову на тему міжнародного положення.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Понеділок, 1. жовтня (19 вересня) 1888.

„ВІДРЕКТИСЬ ВІД ТИХ МРІЙ..“

„Діло“ реферує статю російського журналу „Русская Мысль“, що виходив у Москві, вміщену з нагоди ювилейного свята хрещення Руси в Києві та з нагоди відслонення памятника Хмельницькому. „Русская Мысль“ писала про великий культурний вплив України на Московщину.

„Згадуючи такі факти з історії російської держави — пише „Діло“ — журнал очевидно приходить до того висновку, що „при нагоді цьогорічних свят у Києві годилосяб згадати про прислуги українсько-руського народу перед усією Русею і перед тією Росією, що походить з тієї Руси. Природно було би бажати, щоби поважання для українсько-руського народу виявилось не тільки в самім памятнику українському гетьманові, але щоб признано більші права тій мові, в якій уложений і надпис на тім памятнику“...

„Змалювавши такий сумний стан, в якому тепер перебуває українсько-руський нарід і вказавши ті кривди, які діються іншим народам, „Русская Мысль“ каже, що „справу треба би полагодити загальним законом про мови народів у Росії, а до того досить відректись від тих мрій, що при помочі ріжних параграфів можна помалу переробльовати народи з одних у другі.“

ДЕ ВАЛЄРА ВИСЛОВЛЮЄ ПРИЗНАННЯ ЧЕМБЕРЛЄНОВІ.

Премієр Ірляндії Де Валера висловив Чемберлєнові признання за його зусилля, щоб зберегти мир та запевнив йому підтримку Ірляндії.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ МОЖЕ РАХУВАТИ НА ПОРТУҐАЛІЮ.

Портуґальський уряд запевнив британський, що на випадок конфлікту Портуґалія стане по боці Анґлії, згідно з анґльо-портуґальським договором.

ГІТЛЄР ВИЇХАВ НАПРОТИ МУСОЛІНІЯ ДО КУФШТАЙНУ.

Мусоліні приїхав з Гесом до Куфштайну в год. 9.24. На пероні повитав його Гітлер; оркестра заграла „Джіовінеццу“; юрба улаштувала овацію.

В год. 9.40 Гітлер та Мусоліні відїхали до Мінхену, куди приїхали перед 11. год. На пероні повитав їх марш. Ґерінґ, амб. Аттоліко та представники влади.

Оба диктатори переїхали самоходами через величаво прибрані вулиці до канцлерської палати; населення витало їх оваційно.

Дальше їхали міністр Чіяно, Ґерінґ, Гес та решта почоту.

До Мінхену приїхав Гітлер спеціяльним поїздом ще в 6. годині, опісля відїхав до Куфштайну. Небавом надїхав спеціяльний поїзд Ґерінґа.

В 13. год. Гітлер приняв гостей сніданком.

ПРЕМІЄРИ ДАЛЯДІЄ І ЧЕМБЕРЛЄН У МІНХЕНІ.

Прем. Чемберлен вилетів з Гестену в год. 8.39, причалив у Мінхені в год. 11.57. Повитав його мін. Рібентроп і амб. Гендерсон.

Премієра Даляліє, що вистартував в год. 8.45 з Ле Бурже, повитав амб. Понсе, мін. Вейцзакер, ґавляйтер Вагнер, шеф протоколу Дернберґ і ґен. консуль де Сен Сір.

НАРАДИ В МІНХЕНІ ПОЧАЛИСЯ В ГОДИНІ 12.45.

Мінхенська конференція почалася в четвер в год. 12.45 у канцлерській палаті. Бере в ній участь: Гітлер, Мусоліні, Чемберлен, Даляліє, Рібентроп, Чіяно; крім того як товмачі й протокольянти леґаційний радник Шмідт та ген. секретар франц. міністерства закордонних справ Леже.

ПРАГА СПОВНИЛА ВСІ СЛОВАЦЬКІ ДОМАГАННЯ?

У вечірній пресі появилась вістка про радієву промову посла Сідора, який заявив, що през. Бенеш обіцяв провідникові словацьких автономістів сповнити всі їхні домагання.

ЧАСТИННА МОБІЛІЗАЦІЯ В ГОЛЯНДІЇ.

„Стан небезпеки війни“.

Голяндський премієр заявив через радіо, що з огляду на небезпеку міжнародного збройного конфлікту уряд вводить кілька [illegible] станов, щоб забезпечити невтральність [illegible]

1) покликує під зброю резервістів [illegible] куренів охорони пограниччя;

2) проголошує передмобілізаційний стан [illegible]

3) проголошує „стан небезпеки війни“, [illegible] ввести необхідні повні постанови

РИБАЛКИ....

Сиділи над берегом ріки. Вудлища гостро рисувалися на тлі води і неба, плавачки колисалися ритмічно з бігом хвиль. Сонце кидало не дуже вже тепле проміння.

— Не бере, до лиха! — кинув крізь зуби, не пускаючи з уст люльки п. Михайло.

— Ба, таж риба не трамвай, що десять хвилин не їздить — кинув повільно п. Франц.

— Жартуй здоров, але ми вже тут сидимо майже годину! А врешті... що, як не риби мають плавати в ріці? Гаванські цигарки? Пляшки шампана? Може ананаси? — злостився п. Михайло.

— Мій дорогий, повір, що й таке трапляється — відповідав преспокійним голосом сусід. — Рибалка мусить бути приготований на все!

— Так, бачу це! — кинув злорадно п. Михайло.

— Нічого не бачиш, побачиш щойно згодом. А що може трапитися рибалці, що він нераз може зловити у воді, го, го! Навіть сам не знаєш, як влучно ти трапив, зі своїм ананасом. Отже саме вчора читав я таку історію: рибалки, які виїхали на ловлю креветок у Дієп, кинувши сіті у воду по якімсь часі витягнули їх з багатою добичею... бананів. Банани в морі! Замість креветок або риб! Не усміхайся злосливо, Михасю, бо таки нема з чого. Думаєш, що це така собі історійка? Ні трохи. Загадка вияснюється: звідки взялися в морі банани? Імпортери цих смачних овочів, яких ціни дуже впали, не бажаючи кидати на занадто переповнений ринок товару і цим викликати ще дальшу зниж[к]у цін, забрали на судна великі запаси бананів і кинули їх до води на повнім морі. Однак дещо перерахувалися. Із хвилями припливу вернулися банани до берегів Дієп і дісталися до рибальчих сітей. Знову в Бразилії...

— Виловили з моря мішки з кавою! Ти напевне витягнеш спеченого вола — розсердився на добре п. Михайло.

— Вола не вола, але щупака напевно — відповів п. Франц, потягнувши за вудилище.

— Диви на нього, має хлоп щастя! — кинув п. Михайло, приглядаючися заздрісно великій рибі, яку саме п. Франц витягнув з води і вкинув до коробки.

— Щастя? Ні, це не те; терпеливість і витревалість, мій любий. Кожний стає рибалкою, коли хоче для себе щось зловити у хвилях життя.

— Хвалилася верша! Мисливі і рибалки все підмальовують — відгрився п. Михайло.

— Якби ти справді знав, так напевне ще більше завидував би мені — відповів холодно п. Франц.

— Певне програєш...

— Не програю, тільки виграю.

— Ти? Де? Яким способом?

— Найпростіше у світі: на Клясовій Льотерії. В минулім тягненні 42-ої Льотерії я виграв кілька тисяч.

— Маєш знову... що за щасниця! А може би ти взяв льос і для мене?

— Візьмеш його сам, Михаську, тільки поспішися, бо тягнення I-ої кляси 43-ої Клясової Льотерії починається вже 19. жовтня.

—о—

Жіноча сторінка.

Завдання жінки в сучасну хвилину.

Часи, які переживаємо, вимагають від кожного уважного відношення до своїх обовязків. Важкі і складні обовязки лягають і на кожну свідому жінку, навіть на ту, що політикою не цікавиться і ніколи в ній участи не брала, а вже й не казати про тих жінок, що хоч не в політиці то може в загальному громадському житті брали і беруть активну участь.

Жінка, що живе тільки родиною, мусить бути приготована, що кожного дня можуть настати зміни, які вимагатимуть від неї небуденного зусилля. Вона одного дня може опинитись залишена тільки на власні сили, вона одного дня може бути змушена перебрати всю відповідальність за свою родину. Цієї хвилини боятись не треба, а лише треба бути до неї підготованою, щоб потім удар не був надто несподіваний і тяжкий.

Коли доводиться сьогодні вести балачки з такими жінками то вони трохи нагадують (хай вибачать це банальне порівняння) струсь. Не хотять припускати, що їх щось прикрого може чекати і стараються самих себе і всіх навкруги переконати, що все буде по старому, бо так їм би було вигідніше. Не треба підіймати очевидно паніки і не треба ані нікого, ані себе залякувати, але й не треба закривати очей перед можливостями. Не прийдуть зміни — добре і легче можна буде віддихнути, а прийдуть, то хай не застають нас неприготованими і переповненими рожевими мріями про майбутній карнавал, чи про поїздку майбутнього літа над море. Бодай про те, щоб наша хата була добре на якийсь час усім потрібним забезпечена треба подбати. „Запаси лиха не зроблять" каже російська приповідка. У цей час вона дуже відповідна, щоб її пригадати.

А ті, що віддали себе громадській праці? Хай вони будуть також приготовані на те, що може велику частину ріжних обовязків, які тепер виконують інші, доведеться їм перебрати на себе. Хай памятають про те, що їм не вільно буде відмовитись від ніякої громадської праці, та що на них лежатиме велика відповідальність за ту працю перед цілим народом і що вони мусітимуть у слушну годину здати звіт з тої праці перед дуже суворим судом. Вчитись і підготовлювати самих себе до такої праці це обовязок жінок-громадянок поки ще час.

Перед тими, що вийшли за межі культурноосвітньої громадської праці та праці господарської і присвятили себе зрадливому і бурхливому морю політичного життя, стоїть наказ якнайуважніше стежити за тим, що діється у світі. Вони не сміють пропустити ні одної слушної хвилини, яка моглаб придатись нашій справі. Але мають вони ще й інше завдання, таке природне для жінки, але яке, на жаль, часто вони занедбують може через надмірний фемінізм — злагіднювати, утишувати розбурхані політичні пристрасти. Отим жіночим інстинктом, яким так хваляться, а яким дійсно нагородила природа жінку може щедріше ніж мужчину, угадувати небезпеку та своєчасно їй запобігати. Соромитись і вирікатись цієї доброї жіночої властивости нема чого і не треба боятись до неї признатись, а навпаки треба її якнайліпше використати. Не незгоду і дисгармонію вносити у вже досить складне наше життя і не ненависть до противників, а вирозумілість і злагіднення гострих виступів. Власне так вони можуть найліпше доказати, що їхня участь в політичному житті необхідна і конечна.

Уважно, а може найуважніше повинні ставитись до сучасної хвилини жінки, яким доля судила перебувати тепер на чужині. Хай вони сьогодні більше ніж коли памятають про ту ролю, яку відограли жінки інших народів у відродженні свого народу. Їх обовязком є не тільки стежити за тим, що діється на цілому світі, але й активно брати в тих подіях участь.

Цих кілька завваг можуть видатись декому непотрібними, може й смішними. Вони можуть викликати застереження, що це непотрібне і передчасне пророкування всякого лиха, яке ще може нас і оминути. Але в нашій історії вже занадто багато було отого лиховісного „запізно", щоб ми боялись попсувати собі трохи настрою і коли це навіть буде й даремно, то ліпше говорити про це вже тепер, ніж тоді, коли вдарить дванацята година. Може й непотрібно ріжних пригадок і осторог тим, що себе присвятили праці громадській чи політичній, але може й не пошкодить їм така маленька пригадка і заввага „сірих" людей, що живуть щоденним звичайним життям, але дивляться на нього відкритими очима, а це змушує їх бачити не тільки світло, але й тіні нашого громадського і політичного життя та наші власні хиби, яких причиною нераз є надмірна самопевність та правоти себе самого.

Мусимо собі зі соромом, але щиро признатися, що раз жінки вже не здали іспиту на дуже добре, а лише на достаточно, отже тепер треба їм ліпше підготуватись.

Х. К.

Балачки про моду.

Хочемо бути елеґантні, але... здається нам, що без того, щоб видати кількасот золотих кожного сезону це неможливо. Так на жаль, думає більшість наших пань і це їх велика хиба. Елеґантною і то дійсно елеґантною можна бути і з малими грішми. Для цього тільки треба трохи фантазії, багато смаку та практичности, зручности та систематичности, любити чистоту і мати трохи вільного часу, щоб можна було його присвятити ріжним дрібничкам.

Фантазія дуже добра помічниця при нашім перетворюванні в елеґантну даму, але треба мати межі і міру. При добрій фантазії і трохи зручности перетворимо нашу минулорічну вовняну темну суконку у наймоднішій модель, як це додамо часом лише якийсь білий комірчик і такі чи камізельочку з колірового шовку. Часом якийсь пасок чи шарфа також допоможуть їй метаморфозі.

Наша практичність дораджує нам простоту і дораджує добре. З простого крою суконки дуже скоро зробите щось більш фантазійне і складніше, але навпаки — з потятого фантазійними кроями матеріялу дуже трудно буде вам створити щось нове.

Строгий „мужеський" костюм легко оживити якоюсь кольоровою блюзкою чи камізелькою або светерком. Прості черевики-човники можете спокійно носити влітні і взимі і до всяких суконок, але при умові, що дбатимете про них і вони збережуть свою форму. Але ріжні комбіновані, колірові чи дуже „модного" фасону черевики можете убрати лише до тих суконок, до яких відповідають і своїм фасоном і своїм матеріялом і своїм коліром. Такі черевики вам часто робитимуть тільки клопіт, бо підете в них по болоті чи по піску і вже маєте або панчохи забруджені, або барва зміниться чи фасон стратять.

Те саме можна сказати і про капелюх. Фільцовий анґлійський капелюшок можете носити цілий рік — вистачить тільки часом стяжку змінити або якесь перо чи іншу відповідну скромну оздобу додати.

Не залишайте нічого нагоді. Не купуйте без надуми ріжних решток, з яких потім мусите шити не те, що вам відповідає чи хочете, але те, що мусите. Виберіть собі за основу якийсь один колір на даний сезон чи то ґранатовий, чорний бронзовий, зелений чи інший. Тоді всі додатки: торбинка, черевики, капелюх, рукавиці, шалик та інше до всього вам надаватимуться. Всі ці додатки при ріжних ваших туалетах будуть мати інший вигляд, якщо їх уміло і відповідно скомбінуєте. Зміна ріжних дрібничок як стяжка на капелюсі, шалик чи рукавиці нададуть цілком іншого вигляду вашій суконці, яка може мати вже й кілька сезонів за собою, одначе при умові, що буде вона з доброго матеріялу та добре утримана в чистоті і порядку.

Чистота — один з головних додатків до кожної туалети. Не думайте, що і темна вовняна суконка не брудниться, не сподівайтесь, що тримаючи тісно при собі руки сховаєте пропочені місця. Кожну суконку треба часто і старанно вичистити. Найскоріше брудняться місця коло комірця та на кінці рукава — їх треба часто перечищувати шматочкою намоченою в бензині. Кожну плямку треба вичистити поки вона ще свіжа. Коли скидаєте суконку, не давайте її відразу до шафи, а лишіть трохи нехай перевітриться та нехай вийде з неї запах поту і табакового диму, що радо чіпається вовняних матерій. Витріпайте їх з пороху та перечистіть щіткою.

Коли не маєте багато грошей на нові туалети, то приглядайтесь уважно ріжним модним дрібничкам — ними урізномаїтните свою стару суконку і зміните її непізнавально. Часом низка штучних перел чи коралів обмотана двічі навкруги шиї дасть несподівано гарний ефект і вашу суконку, що її носите до бюра, змінить зовсім на суконку візитову, або якийсь один чи два стоновані шалики сьогодні служитимуть вам, як комірчик до спортової суконки, завтра охоплять ваш стан у вигляді модного шалевого паска і т. д. З метра білої піки можете зробити прегарну камізольку, яку на бічній шві вашої чорної суконки прикріпите дрібними ґудзичками і маєте нову суконку до каварні чи на відчит. Колірова, ґазова хустинка в кишенці суконки та така сама суконка коло шиї відсвіжать вашу стару спортову сукню і додадуть їй цілком нової елеґанції.

Але одно мусимо добре запамятати. Добираймо фасони і барви, які нам личать та не перебільшуймо ніколи у прикрасах. Засада: ліпше менше доброго ніж багато недібраного — мусить все нагадувати вам працю над вашою туалетою, коли вона має бути дійсно елеґантна.

Рита.

Трохи косметики.

Літнє сонце добре опалило нашу шкіру і вернувшись з літнища ми були горді нашим золотавим відтінком шкіри. Та, о, лихо! Одного ранку глянувши у дзеркало робимо страшне відкриття. Наша „золота" гордість зникла. Бачимо, що шкіра набрала сірого відтінку, виразніше зарисувались зморшки коло очей і уст. Зникло прекрасне опалення, а на його місці маємо звичайне і дуже прикре спалення. Сонце не тільки опалило шкіру на гарний золотий колір, але й спалило її та висушило і коли той колір від опалу зник, шкіра набрала прикрого мертвого і загрубілого вигляду. Що робити?

Найліпшим засобом у таких випадках булоб „злущення". Відпалаб мертва, пересушена шкіра, а відсвіжена спідня відмолодилаб нас бодай на пару років. Та цю операцію можна переводити тільки у д. доброї косметички, чи навіть лікаря, бо можна собі самому наробити лиха, коли будемо „відсвіжуватись" невміло.

Суху шкіру нагодуємо. Є в модерній косметиці багато спеціяльних кремів, треба тільки порадитись спеціялістів. Можна натовщувати шкіру також ріжними олійками та відчищувати „пелінками".

В кожному разі вже час звернути увагу на вашу шкіру і подбати, щоб не тільки ваш плащ чи суконка набрали модного фасону чи коліру, але й ваша шкіра прибрала вже осіннього „позасезонового" вигляду. А вже коли цього вигляду набере то підтримуйте її якесь час у доброму стані, бо це найголовніша основа вашого чепурного вигляду.

Практичні поради.

ЧИЩЕННЯ ФІЛЬЦОВИХ КАПЕЛЮХІВ.

Фільцові капелюхи дуже скоро тратять свій свіжий вигляд. Дуже часто ще зовсім недавно куплений капелюх виглядає старий, бо стратив свій свіжий колір.

Ось кілька рад, як такі капелюхи відсвіжити.

Чорний капелюх дуже скоро моване. Вернете йому колір, якщо перетисотете його розчином соди (дві ложечки на горнятко теплої води).

Інші колірові капелюхи відсвіжите розчином амонякової соли досить розріджений.

Якщо фільцовий капелюх дуже поплямлений (свіжім на приморощений упав дощ) то тоді кілька разів за собою перечищуємо його таким розчином: 50 грамів амоняку, 20 грамів сірої соли і 60 грамів альокоголю. Шматинку, якою чистимо капелюх, треба часто змінювати.

Капелюхи з дуже доброго фільцу і магенького можна при потребі вичистити і миляним корінцем, але при цьому треба бути дуже обережною і наперед переконатись чи ґатунок фільцу витримає таке докладне відчищення та дбати про те, щоб фасон капелюха цілком не зідеформувати.

Стяжку на мужеськім капелюсі можна відчистити ґазоліною (ґатунок бензини без запаху і коліру), але при цьому завжди треба всунути між стяжку і капелюх бібулу, щоб не мазати тою самою рідиною капелюха та щоб товщ зі стяжки не всякнула на фільц.

Сторінка без політики.

Війна на... язики.

Сучасна техніка винайшла два нові роди воєнної зброї, яких завданням не так убивати противника, як його деморалізувати. Особливо широке застосування цих нових воєнних засобів можемо запримітити в Еспанії. Ця зброя це... людська мова і друкарська машина.

У віддалі кільканацяти метрів від фронту стоять у ріжних місцях невеликі хатини з подіравленими від куль стінами. В середині друкарський станок, за яким працює вояк.

Ракети з проклямаціями.

У підручній друкарні друкують проклямації та відозви генерального штабу до вояків ворожої сторони з обіцянками всіх земських „благ", якщо вони втечуть зі своїх рядів. Відтак чотири сотні таких летючок укладають в ракету й вистрілюють її у ворожі окопи. Від розриву ракети всі летючки розлітаються на всі боки і їх миттю вхоплюють вояки. Іноді така перестрілка ракетами триває безупину.

Радіо.

Ще важнішу ролю виконує на еспанськім фронті радіо. Як у червоних так і в націоналістів є всі прилади, потрібні до радіопередачі. Підчас найбільшої тиші, раптом серед ночі лунають звуки марша, або сентиментального танга, чи якоїнебудь іншої популярної народньої пісні. Вояки, які спрагнені якоїсь розваги, починають прислухуватися до музики. Та небавом музику припиняють і серед темряви лунає якийсь голос, який намовляє вояків використати темінь і перейти на протилежний бік, де їх стрінуть з отвертими раменами. Цей заклик повторюють кілька разів у ріжних мовах

Вантажники з гучномовцями.

В останніх місяцях той спосіб пропаганди замітно видосконалили. По фронті їздять велитенські вантажні авта з найновішими радіоприймачами та апаратами до передачі радіових хвиль. На автах уставлені мікрофони та кільканацять гучномовців. Вантажники під'їздять до фронту, як лиш найближче дозволить на це нічна темінь і починають свою пропаганду при допомові гучномовців.

Оба фронти сильно користуються ракетами та гучномовцями. Дуже часто буває таке, що одна і друга сторона пускає ракети одночасно та їх шлях схрещується на небі. Куди гірше, коли гучномовці починають одночасно говорити. Музика та слова зливаються в один шум, в якому не можна навіть слова зрозуміти. На віддаль кількох миль чути лиш неймовірну какофонію й галас.

Чоловік, який не хоче бути багатий.

Люди ломлять собі на всі лади голову яким чином найшвидше збагатіти. Тому може воно й дивно, що є людина, яка не хоче бути багата. Тою людиною, що лиш придумує над тим, в який спосіб позбутися майна, є міліонер Джон Еванс. Неодин із читачів скаже, що нема над чим думати, бо лиш здобути гроші важко, але стратити можна зовсім легко. Про те, що воно не так легко — як декому здається — тратити гроші, переконує нас ось така історія.

Міліонер Джон Еванс рішив уже перед кількома роками позбутися свого велитенського майна й залишити собі лиш якусь частину, яка дозволила би йому без турбот доживати свого віку. Він хотів собі залишити стільки, щоб йому вистачило на хліб насущний. Тому він заложив ріжні добродійні установи, на які призначив велитенську суму трьох міліонів фунтів стерлінґів. Та цим він зробив лиш початок, бо міліонер, який хотів позбутися грошей, мав неймовірного „пеха". А саме, по десяти місяцях дістав він лист, у якому його повідомили, що на його теренах у британській Гвіянії, які він вважав зовсім безвартними, відкрили раптом велитенські злежа міди.

Ця вістка сильно прибила „нещасного" міліонера. Небавом стрінув його ще один удар долі, бо він дістав теж несподівано спадщину у висоті 100.000 фунтів стерлінґів. Із цими грішми він упорався дуже швидко, бо цілу суму призначив на якесь заведення для сиріт.

Та знову його ждала „прикра" несподіванка", бо нова несподівана спадщина принесла багачеві гарну суму 30.000 фунтів стерлінґів, яку Еванс не надумуючися довго, роздав на ріжні лічниці. Тоді він сподівався, що вкінці матиме вже з багатством спокій, бо не мав уже ніяких свояків, від яких „мусів би" прийняти спадщину. Еванс виїхав заспокоєний десь у середущу Англію, де залишив собі сільський хутір. Здавалося, що ніщо вже не перешкодить йому жити спокійно на селі.

Одначе тому, що Еванс і далі роздавав залюбки гроші на добродійні цілі, купив при якійсь нагоді льос добродійної льотерії.

Головна виграна мусіла саме впасти на льос чоловіка, який усіма силами намагався позбутися майна. Виграна принесла Евансові 5.000 фунтів стерлінґів.

Цим разом Еванс уже справді не вмів знайти іншого виходу, як залишитися при майні, як мабуть кожний інший, хто не розумів би турбот міліонера, негайно зробив би.

Такі клопоти справді можуть мати лиш багачі, що не знають куди гроші дівати.

—o—

„Квін Елісабет".

Англійські часописи подають описи нового морського велитня, пасажирського пароплаву „Квін Елісабет" („Королева Єлисавета"). Новий пароплав спустять на воду у Глезґові у присутности королівської пари та членів уряду.

„Королева Єлисавета" має містоти 85.000 тон, довга на 341 м. (значить 65 цм. довша від „Квін Мері"), широка на 36 м. Машини мають 250.000 кінських сил.

Коли визначували кредити на „Королеву Єлисавету", тоді рішено, що новий морський велитень буде вірною копією „Квін Мері", з тою ріжницею, що його машини зможуть розвинути більшу силу. Та підчас самої будови інжинери покористувалися досвідом із „Квін Мері" та ввели деякі зміни. Нпр. „Королева Єлисавета" матиме не три комини, лиш два. Замість третього комина уладять площу до спортових гор. Профіль обох пароплавів теж несхожий до себе: передня частина „Королеви Єлисавети" має куди більший схил, як ніс „Квін Мері".

Новий пароплав повинен помістити 2.500 пасажирів у трьох класах. Сподіються, що він розвине пересічну швидкість на 32 узли й таким чином побе всі рекорди „Норманді" та „Квін Мері".

Спілка, якої власністю є новий велитень, сподієтся, що вдасться їй змонополізувати ввесь пасажирський транспорт між Англією та Америкою. Рейди пароплавів будуть управильнені в той спосіб, що „Квін Мері" буде відїздити зі Савтгемптону в той сам день, коли „Квін Елісабет" виїздитиме з Ню Йорку. Ця система принесе деяку шкоду „Норманді", яка досі працювала у згоді з англійцями. „Норманді" та „Квін Мері" виїздили того самого дня, одна з Европи, друга з Америки. Таким чином оба пароплави ніколи зі собою не конкурували.

—o—

Справедливі судді.

Поліція одного невеликого американського міста притягнула до відповідальности двох суддів за надмірну автомобільну швидкість на терені міста. Тому, що там у поліційному суді не було третього судді, який міг би розглянути справу обох суддів, вони рішили, що кожний із них буде судити один одного.

Перший із них сів за суддівський стіл, другий сів на лаві підсудних. Почалася розправа з такими словами:

— Вас обвинувачують у надмірній швидкості. Признаєтеся до вини?

— Признаюся.

— Отже я засуджую вас на пять долярів гривни.

Відтак ролі перемінилися. Ч. 2. стало суддею, ч. 1. стало підсудним.

— Вас обвинувачують у надмірній швидкості. Признаєтеся до вини?

— Так.

— Ці промахи стають доволі часті. Це вже другий випадок, що його суд розглядає в нинішній ранок. Тому мушу наложити на вас гривну 30 долярів...

—o—

Доми з бавовни, матерія зі шкла.

Промислова рада Злучених Держав повідомила у пресі, що спроби вживати бавовни до будови домів, дали якнайкращі успіхи. Ця вістка дуже наруку полудневим стейтам, які матимуть змогу зужити свою надвишку продукції (5 міліонів балів).

Та це ще не все. У Новому Світі почали тепер на всі лади продукцію панчох, хустинок, занавіс і навіть деякі частини мужеських та жіночих одягів зі... шкла.

Як повідомляє експерт лябораторії Енґельгарда в Нюарку, перші спроби „шкляно-текстильного промислу" випали зовсім удатно. Перекрій зладженої із плинкого шкла нитки дає лиш двацяту частину перекрою людського волосу. Плинке шкло піддають під сильне тисінення й таким чином осягають пряжу замітну цим, що вона на половину лекша від штучного шовку. Шкляні матеріяли незвичайно тривкі, легко їх прати й дуже легко фарбувати.

Мабуть недалекий уже час, коли будемо ходити у шкляних штанах та шкляних сорочках.

ВЕСЕЛЕ.

МІЩАНКА НА СЕЛІ.

Одна великоміщанка приїздить перший раз на село.

— Чому ця корова не має рогів? — питає вона управителя фільварку.

— Ба.. бо є нпр. корови, які родяться без рогів, інші ломлять собі роги, іншим відпилюють, але при цій корові це інша справа — і саме це кінь...

ПОМИЛКА ДЕНТИСТА.

— Я була в дентиста, щоб він вирвав мені поганий зуб, а він мені витягнув зовсім фальшивий зуб. Що ти скажеш на це?

— Нічого, це завжди так буває, коли хтось має фальшиві зуби.

„МУЖ І ЖІНКА".

Ірка лежить на пляжі. Якийсь джиґун ураз підсувається до неї.

— Гарна дівчинко — каже — не нудьгуєте?

Ірка раптом засміялася.

— Можемо разом бавитися, мій ...

— Я захоплений.

— Бавмося в мужа й жінку.

— Джиґун аж захлиснувся зі щастя.

— Ми обоє? Муж і жінка? Зовсім ...

— Так.

— Чудесно, знаменито, бавмося ...

— Отже добре, бавмося в подружжя — ... пер є 7 година, ти вже ... ... на тебе — ... дома, приятелі чекають ... щасний!

Мусоліні відкличе італійських добровольців з Еспанії.

Британські кореспонденти подають з Риму сенсаційну вістку, що Мусоліні у порозумінні з ген. Франком погодився відкликати з Еспанії всі італійські війська та видав у цій справі наказ ще перед виїздом до Мінхену.

ВЕЛИКА ФАШИСТІВСЬКА РАДА ВІДЛОЖЕНА.

Засідання великої фашистівської ради, що мало відбутися 1. жовтня, відложено на 6. жовтня.

МАПА ПОЛЬЩІ.

1:1,000.000 опрацював керівник вид. картогр. Го . Стат. Уряду з ВАЖНІСТЮ АДМ. ГРАНИЦЬ НА 1. 4. 1939 вже в продажі. Ціна на полотні зол. 12—

Вид. Тов. „Арконія", Варшава, Маршалковська 48, Тел. 892-52.

Рільничі саботажі на Сов. Україні.

Офіційна „Совітська Україна" повідомляє про зріст рільничих саботажів. Саботажева акція довела до того, що в Київщині, Винниччині, Харківщині та Миколаївщині не виконано пляну осінних засівів. 3/5 земель, призначених на засів, лежить облогом.

Часопис погрожує репресіями „контрреволюційним елементам", що накликують населення до активного опору проти влади.

У Дніпропетровщині заарештовано управу радгоспу „Червоний" за саботажі. (АТЕ).

УКРАЇНСЬКІ ПРОКУРАТОРИ Й СУДДІ ВЕДУТЬ КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНУ АКЦІЮ.

ГПУ арештувало В УССР чимало суддів та прокураторів за те, що вони вели контрреволюційну акцію. В Одещині арештували прокуратора Мельника й суддю Берковича, які звільнили з вязниці кількох опозиціонерів. (АТЕ).

Що каже календар.

— Кінчаються гарні дні... пройшло літо, щораз зближається осінь, ставатиме щораз холодніше, врешті треба буде подумати і про вугілля, про теплу одіж... Так, так, знову зростуть видатки, стануть більші в жовтні, ще більші в листопаді... — розмовляв зі собою пан Ігнатій, перевертаючи сторінки календаря, який лежав перед ним на бюрку.

— Знаєш, Гандзю — звернувся до жінки, яка саме ввійшла до кімнати — календар зовсім не показує нічого веселого.

— Що такого ти там знайшов? — затривожилася п. Гандзя.

— Алеж, моя кохана, нічого траґічного, не тривожся, одначе і нічого веселого. Я хотів тільки сказати тобі, що згідно з календарем маємо тепер осінь, а вскорі прийде зима...

— Нині маємо вівторок, а завтра буде середа. Зовсім не йде тобі з жартами, ні гумором, мій дорогий — відповіла пані Гандзя.

— А тобі не йде з головою, бо зовсім далека від мене й думка жартувати, зате дуже близька жура, щоб якось залатати діри у нашій домашній господарці.

— Отже, хочеш сказати, що я зле господарю, що я розтратна, не вмію ощадити?... Що то моя вина, що...

— Але-ж ні, зовсім ні! — запротестував п. Ігнатій — я тільки просто думаю про те, що робити, щоб покрити збільшені видатки взимі не стягаючи ременя. Провели ми любо і приємно та з користю для здоровля шість тижнів на літнищі, а це все коштувало...

— Цього я зовсім не жалую; по цілорічній праці таки належався нам відпочинок — відповіла дещо злагіднівши жінка — однак треба подумати й про те, як збільшити наші засоби. Гіро ощадність, мій дорогий, я моглаб щось сказати, а навіть можу чимось похвалитися...

— Ти? — спитав п. Ігнатій.

— Так... Але, але — маю думку! Отже я зложила собі малу суму, а тепер з цих ощадностей призначую 10 золотих місячно на одну ціль, на...

— Нащо?

— Зараз, зараз... Куплю пятку до I. кляси 43-ої Клясової Льотерії. Тягнення починається вже в цих днях.

— Віриш у своє щастя?

— Вірю в те, що маю такі самі вигляди вигри, як кожний інший. А коли виграємо, не будемо студіювати календаря з міною невдах — закінчила пані Гандзя.

—o—

— **Проти знущання над звірятами.** Управа ліги охорони звірят у Львові взиває мешканців Львова, щоб не дозволяли візникам перетяжувати і знущатися над кіньми. На жорстоких візників і перевозових підприємців слід зладжувати доноси до влади або до управи ліги при вул. Зибликевича ч. 5а за нарушення закону про охорону звірят, подаючи факти, дати, свідків у справі знущань.

— **Як їхати або вертатися зза кордону.** Тому, що залізнича комунікація між Польщею і Чехословаччиною припинена, — при виїздах до б. Австрії, Італії, Швайцарії і Мадярщини слід їхати такими шляхами: До б. Австрії — через Берлін — Ляйпціґ — Нірнберґ — Пасав або Бресляв — Дрезден — Нірнберґ — Пасав — Відень; На Відень через Берлін або Дрезден треба теж їхати до Мадярщини. До Італії треба їхати через Берлін—Бренер або Дрезден—Мінхен—Бренер. До Швайцарії треба їхати через Берлін до Базель або через Дрезден —Нірнберґ і Штутґарт. Подорожні, які вертаються з Югославії, Мадярщини, б. Австрії, Італії та Швайцарії і мають важні білети на переїзд через Чехословаччину, не платять ніяких доплат у Польщі, якщо їдуть довшою дорогою через кордонні стації під Збоншином, Здунями, Хожовом і Снятином. Отже білет на переїзд напр. від кордону Польщі під Зебжидовицями до Кракова важний тепер на переїзд від польського кордону під Снятином до Кракова або від польського кордону під Хожовом до Кракова і т. д.

— **Львівська хроніка.** При вул. Сикстуській намагався скінчити самогубством Станислав Кшижановський, платничий з Европейського готелю, який зранився ножем у черево. Його відвезли до шпиталю. Причиною намаганого самогубства було звільнення з праці. — При вул. Замарстинівській автобус наїхав на Дору Фукс, яка важко потовклася.

ПОМЕР ГЕНЕРАЛ АЛЬФРЕД КРАВС.

Минулої ночі помер у Лінцу ґенерал піхоти Альфред Кравс у 76. році життя.

—o—

ПРОТИЛЕТУНСЬКІ МАНЕВРИ У ШВАЙЦАРІЇ.

Минулої ночі у цілій Швайцарії відбулись нічні протилетунські маневри. Військова влада повні вдоволена, стверджує, що маневри відбулися у повному порядку.

Військові кола підкреслюють, що ті маневри були передбачені здавна і що вони не мають ніякого відношення до теперішньої ситуації.

—o—

ШВАЙЦАРІЯ ВЗИВАЄ НІМЕЧИНУ ТА ЧЕХОСЛОВАЧИНУ ДО МИРА.

Швайцарська союзна рада вислала заклик до Гітлера і Бенеша, взиваючи їх до мира та запевнюючи повну невтральність на випадок конфлікту.

— **Похорон тлінних останків проф. Степана Смаль-Стоцького** відбудеться у Кракові в пятницю 30. ц. м. в год. 11.30 вполудне. Домівку з тлінними останками Покійного по ексгумації вдалося перевезти з Праги до Кракова останнім поїздом, що надійшов з Чехословаччини до Польщі перед повним зірванням залізничої комунікації між обома державами. Згідно з останньою волею Покійного похорон у Кракові відбудеться без промов та квітів. Тлінні останки Покійного зложать біля домовини Його дружини.

— **Конференція учителів скрипки** усіх Музичних Інститутів ім. Лисенка відбудеться в цю неділю 2. жовтня в год. 10.30 рано. На денім порядку програма науки скрипки.

— **Дружина Княгині Ольги** привітає на ширших сходинах своїх членів дня 4. жовтня ц. р. (вівторок) повернувших з Америки п. Марію Сокіл і п Антона Рудницького, які поділяться з нами своїми враженнями з життя-буття американських українців. Сходини відбудуться в домівці Дружини при вул. Сикстуській 46 вечором в год. 6.

— **Ще один новий костел** будують поляки у Львові, а саме на Баторівці (за Янівською рогачкою). В неділю 25. ц. м. польський архиепископ Твардовський посвятив вугольний камінь під будову нового костела, що повстане саме завдяки його великій матеріяльній підтримці. Одночасно посвячено дзвін, що його уфундував для нового костела п. Горчак та образ Найсвятішого Серця Ісуса Христа, що його жертвував польський архиепископ Твардовський, який виголосив теж відповідну проповідь. На посвяченні був теж президент м. Львова д-р Островський.

— **Пошесть грипи** лютує в цілій Польщі, хоч гарна осінна погода триває від кількох тижнів. Лікарі пояснюють поширення пошести грипи наглою зміною температури кожного дня під вечір і вночі. Польська преса пише, що у Варшаві занедужує на грипу щодня по 1.000 осіб. Майже 20 відсотків дітей не ходить до школи, бо нездужає на грипу. Тому лікарі радять, що під вечір слід одягатись тепліше, часто полокати горло окисненою водою і мити руки та оминати особи, які кашлюють, є закатарені і т. п.

— **Суд у Перемишлі в новому будинку.** З кінцем жовтня ц. р. окружний суд і карні виділи городського суду перейдуть до нового будинку при вул. Конарського, до якого звозять уже столи, шафи і т. п. Новий будинок уладжений згідно з найновішими вимогами техніки і має центральне огрівання. Гарно виглядає велика саля розправ окружного суду.

— **Траґічний випадок з гранатою.** Трьох хлопців з Кривенького, пов. Копичинці пасли худобу і знайшли гранату з часів світової війни. 15-літній хлопчина Роман Кузь почав маніпулювати гранатою і спричинив вибух гранати, від якої згинув. Його важко ранених товаришів відвезли до шпиталю в Чорткові.

— **Вбив жінку за... 10 золотих.** Дня 19. ц. м невідомий бандит убив у Варшаві при вул. Повонзковій Владиславу Борковську, власничку споживчої крамниці. Поліція арештувала під замітом убивства її приятеля Генрика Шулевського, який недавно вийшов з вязниці у Вронках. Слідство виявило, що Шулевський згодив 17-літнього робітника Лісовського до вбивства Борковської, щоб заволодіти її крамницею. Лісовський згодився вбити жінку за винагородою 10 зол. та обіцянку, що буде продавати у крамниці Шулевського як субєкт. Поліція арештувала теж уже самого вбивника Лісовського, який признався до вини.

— **На дводенну прощу** до церкви Богоматері з Ля Салет вибралася на днях дружина президента Франції Лебрена. Місцевість Ля Салет відома в цілому світі з чудесного обявлення Богоматері, лежить у французьких Альпах, 35 км. від Гренобль, на висоті коло 5.400 стіп над рівнем моря. Пані Лебрен провела дві ночі в недалекім монастирі.

— **Сензаційні арештування між комуністами на Сибірі.** ГПУ арештувало трьох партійних се-

Др. Роман Секела

Краєвий адвокат, старшина УГА і член багатьох українських товариств та установ, по довгих і тяжких терпіннях прийнявши Найсв. Тайни упокоївся в Бозі 29. вересня 1938 р. в 63 році трудящого життя.

Панахиду за упокій душі Покійного відправлять в пятницю 30. вересня 1938 р. в год. 8-ій вечером в домі жалоби при вул. Херущини 16.

Похорони тлінних останків відбудуться в Кальниці к. Ліска на місцевім цвинтарі до родинної гробниці. Тяжким горем прибиті

Жінка, Дочка, Мати, Брат і Братова.

кретарів західно-сибірських районів, а саме: Алексеева з новосибірського району, Антонова з челябінського району і Наумова з омського району. Совітська преса пише, що згаданих секретарів арештовано за катастрофальний стан совітської акції магазинування збіжжя та за невиконання хлібозаготівлі. „Правда" повідомляє, що кілька мільйонів сотнарів збіжжя стоїть ще дотепер на пні і гниє. Катастрофальний стан збіжевої господарки в західно-сибірських округах „Правда" пояснює саботажною акцією опозиційних елементів.

— **З голоду і спраги** згинув по дорозі транспорт худоби на грецькім кораблі „Агіос Ніколаос", що його вислано з Чернівців до Тель-Авіву. Власники худоби мають великі втрати.

— **Великі податкові зловживання** викрив народній комісаріят фінансів підчас ревізії в Ленінграді. ГПУ арештувало начальника відділу податків Калмикова за податки.

— **Жіночі недуги.** Автори клинічних підручників про жіночі недуги підчеркують користне ділання природної гіркої води **Францішка Йосифа** теж у дівочій своїй практиці.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „ЛЬОКАЙ ЯСНОВЕЛЬМОЖНОЇ ПАНІ".

Фільма зроблена з відомої мадярської пєси Буш Фекеті, що обігла багато сцен в Европі та за океаном, не минувши і Львова. Фільма має ту перевагу над сценою, що може нам показати справжнє багатство мадярського прем'єр-міністра, великого землевласника, що доїжджає до парляменту власним автом; він має Шевролета, його донька Мерцедес, а жінка ще іншу марку. Генеральний льокай дідича, міністра і барона це не такий собі звичайний слуга, що сам усе робить, бо він має під собою кільканацять осіб служби і сам дістає зранку каву в ліжку від одного зі своїх льокаїв. Театр не може нам показати ані хутора, ані подорожей автом ані засідань парляменту з сотнею послів і галеріями обсадженими пречепурними дамами. Саме на одному з таких засідань трапляється переломова сцена, від якої провалюється кабінет: бійка спричинена звичайною дурничкою — торбинкою, яку кидає молода баронова в лице послові-льокаєві. Ввесь гумор цієї комедії в тому, що льокай вибраний послом, зовсім льогічно доказує, що ніяка праця не є ганьбою і що він залишаючись льокаєм у свого пана, що належить до ворожої партії, тільки виконує совісно свої обовязки, а поза ними має повну свободу переконань і політичної дільности. Головну ролю льокая грає майстерно Вілім Повел (не вперше в такій ролі) разом із Аннабелею, що робить симпатичне враження, але на жаль не почувається зовсім свобідно як „високотонна" баронівна

Дописи.

СТРИЙ.

Окружне свято з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України в Стрию відбулося в неділю 18. ц. м. дуже величаво. Ювилейний повітовий комітет під проводом д-ра Гарасимова і діловий комітет з інж. Соколовським у проводі вже в травні ц. р. поділився на секції, щоб це свято підготовити і достойно відсвяткувати. Секції почали муравлину працю, а секретар ділового комітету о. кап. Гаврилишин став душею комітету заохочуючи всіх до посиленої підготови свята. Рішено запросити до Стрия Преосв. Кир Никиту до відслуження Архиєрейської Служби Божої з проповідю та уладити в міськім парку святочну академію. В серпні здавалось, що свято не відбудеться. В повіті заарештовано багато молоді у звязку з дозовенням по ночах. У Стрию влада розвязала „Сокіл", а поліція забрала інструменти сокільської орхестрі. Сільські хори не могли на слід відбувати проб, бо деяких диригентів поліція приаштувала. Одначе сильна воля, віра у успіх доброго діла перемогли. Інструменти музичні „Сокола" власність П.С.К. в Стрию на інтервенцію голови П. С. К. дир. Кузіва старосвто видало, а церковне братство визичило їх для своїх членів і так підготовлено музичні точки академії. Чотири найсильніші хори повіту, а саме Добрян, Конюхова, Гірного і Дуліб підготовили вокальні точки. Провідники секцій пп. Кузів Іван, Котович Volод., Красіський Осип, Мойсакова Марія виконали якслід свої завдання і 18. вересня свято випало дійсно величаво. В неділю 18. ц. м. при чудовій погоді зібралось у Стрию до 20. тисяч людей довкола церкви і на площі. Службу Божу відправив Преосвященний Кир Никита в асисті оо. прелатів Пелешського Андрія з Лисятич і Дубицького Василя з Люблинець. Співав на переміну хор з Гірного і Конюхова. Змістову проповідь виголосив о. Нарожняк Зиновій з Конюхова. На закінчення Служби Божої промовив ще Преосв. Єпископ взиваючи вірних до щирої подяки Господеві за ласку хрещення і гідного відсвяткування ювилею заховуванням Божих заповідей і молитвою за благословенство для українського народу. По полудні в год. 2-ій відбулась святочна академія в парку Йорданка, на яку прийшли численно зібрані представники Стрийщини. Академію отворив голова комітету д-р Антін Гарасимів підкреслюючи важність ювилейних обходів для національного українського народу. На дальшу програму склалися продукції хорів з Добрян, Конюхова, Гірного і Дуліб, що відспівали в супроводі двох орхестр, а саме церковної зі Стрия і читальняної з Угерська ювилейну пісню Лисенко-Кошиць: „Пречистая Діво Мати", що зробило величезне враження. З черги виголосив ювилейну промову пос. Володимир Кузьмович. Промова ця своїм глибоким змістом і щирим підходом до справи хрещення Руси-України заставила всіх з великим зацікавленням вислухати її. Промовець підкреслив великий державницький хист св. Володимира і завізвав присутних міцно держатися під прапором Христа, любити свій обряд, дорожити ним, як найцінішим жемчугом та в єдности з католицькою церквою будувати тривкі підвалини для добра українського народу. З черги псалом Бортнянського: „Блаженні люди" відспівав удатно хор з Добрян під проводом о. В. Нарожняка як також: Яцкевич: Кант св. Юрія. Академію закінчили муж. хори з Добрян і Конюхова в супроводі орхестри, які відспівали Б. Вахнянина „Бура на озері". Це виконання випало прегарно. Хорами проводив о. Зиновій Нарожняк а хорами в супроводі орхестри М. [illegible] Виконавцям і комітетові, що причинився до такого гарного звеличання ювилею належиться щира подяка.

РУДКИ.

Вибори делегатів до Окружного Зібрання на виборчу округу ч. 65 у волосній раді в Купновичах Нових. Волость Купновичі Нові має 95 проц. українського населення, українця війта б. пос. Миколу Рогуцького і крім одного поляка й одного німця всіх волосних радних українців. Дня 28. ц. м. зібралася волосна рада в цілі вибору двох делегатів до Окружного Зібрання. Й поясненні закону війт п. Микола Рогуцький заявив тому, що є польсько-українській непорозумін у [illegible] теперішніх виборів, особи, котрі керують виборами, вимагають, щоб по всіх волостях у рудецькім повіті вибирати делегатами одного поляка й одного українця. Подібно буде й на засіданні Повітової Ради [illegible] (В попередній каденції вибирали волосні ради в Купновичах Нових і Підзвіринці по двох делегатів українців [illegible] самоврядні установи по половині). Війт дуже просив, щоб волосна рада послухала його пропозиції, бо нам треба ласки і в Виділі Повітовім і як [illegible] ми не вибрали у нас поляка делегатом, то по всіх волостях і на повітовій Раді виберуть самих поляків. [illegible] спротивився радний о. Ст. Онишкевич, пригадуючи, що в нашій волости живуть майже самі українці, а в других волостях у величезній більшости; а що по волосних радах українці є одним голосом в меншости [illegible] Онишкевич сумнівається, щоб поляки [illegible] українців. У 65. виборчій окрузі буде коло 140 делегатів і в найліпшому разі українці можуть мати [illegible] голосів. Тож колиб поляки забули на нормалізацію і думали змайоризувати українців, то українці [illegible] 6—8 голосів менше з рудецького повіту. Це ані [illegible] ані пошкодить. Та не позволилоб нашу честь, щоб в українській волости вибрали делегатом [illegible] волости поляка дідича (зрештою людину чесну і [illegible]) та війта п. Миколу Рогуцького. Бесідник [illegible] вав потім нормалізацію і нагадав, що ми живемо в часах просто історичних. Війт дуже боронив [illegible] ру, щоб вибрати конечно поляка й українця [illegible] і навіть не позволив перервати на 5 мінут [illegible] ня ради, щоб поставити кандидатів від волосної ради. Та радні самочинно зірвали засідання, вийшли до другої кімнати і підписали внесок на вибір делегатів до Окружного Зібрання в Дрогобичі о. Стефана Онишкевича з Купнович Старих та о. Миколу Бен[illegible] Це внесення перейшло одноголосно. Війт Рогуцький [illegible] страшив радних, що волосна рада в Купновичах Нових булаб дістала з Повітового Виділу 1500 зол. [illegible] на що і на що), але радні закричали війта [illegible] кальним патріотизмом. Треба підмітити, що [illegible] радний німецької народности підписав внесок і [illegible] сулав теж наповних кандидатів українців.

БОЛЕХІВ.

Величаве свято в 950-ліття хрещення України в Болехові. В дні 21. вересня відбулося під Болеховом [illegible] площі, побудованій у ділі, величне свято, яке у [illegible] бойківській Верховині рідко трапляється. [illegible] свято, в якому споминуто великий історичний акт в історії українського народу, а саме акт принесення Христової віри 950 літ тому. В тому святі взяло участь понад 20.000 (двадцять тисяч) народу. [illegible] і майже вся місцева та околична інтелігенція. [illegible] Службу Божу відправляв о. Бабяк Михайло з Д[illegible] Волиних при співучасти о. Зубрицького Северина [illegible] Чолгин та о. Побігущого Богдана з Бубнища. [illegible] відчас Служби Божої хор з Гошова під [illegible] п. Федорова; крім того грала орхестра з [illegible] Село під управою п. Лошака. Вальну проповідь [illegible] досив о. Сокиловський Богдан з Гошева. [illegible] буди зорганізовано в процесії, ось-такі громади: [illegible] Поляниця, Тисів, Ліднишів, Уличне, [illegible] Задерявці, Тисовець, Чолгани, Гошів, [illegible] Танява, Церківна, Сваилині, Гошів, [illegible] Море голов учасників та учасниць [illegible] заняли площу і горбки. Саме свято [illegible] частини: релігійної та світської академії. [illegible] Служба Божа, на якій [illegible] перший біля кальварії акафіст [illegible] Володимир Сухий, парох Болехова. [illegible] псалом „Сей день", що його чудово [illegible]

ХТО МАЄ ЩАСТЯ?

— Треба мати щастя до всього, бо як його не маємо, то щоб не знати що, нічого не виконаєш, навіть гудзиком не трапимо в дірку — розводився завзято п. Войтіх, банковий возьний.

— Маєте повну рацію! Як хто має пеха, то його й має. Чіпиться це чоловіка і не відірвешся, щоб не знати що — біджав на свою долю інкасент цього банку.

— І що ви тут так розкричалися, як круки! — вмішався до розмови шофер директорського авта. — Зле так на світі, чи що? От, я не нарікаю... Стільки літ їжджу і не мав ще ні одного випадку.

— Є чим хвалитися! Щасливий! Ну, ну — кепкував собі п. возьний.

— А певне — відгризся шофер і що мені прийде з нарікання, певне скажете, що один родиться зі щастям, а другий з пехом?... Неправда, кожному трапляється в життю щаслива карта, тільки не треба бути незарою, це ловити гав, а бути терпеливим.

— Дивіть, дивіть... ну, ще й розуму вчить.

— Розуму не розуму, але на своє щастя не нарікаю. Раз трапилося і тепер мені добре.

— Що такого трапилося? Так скажіть — спитали разом оба.

— Вісім тисячок згорнув як леду. Підшукав добрий інтерес, чесного спільника і вже не журюся про завтра. Звідки впала мені ця сумка? З неба ні — я виграв у минулім місяці на Льотерії.

— Маєте щастя! — зідхнув завидно возьний.

— Хто знає... можеб так спробувати — відізвався інкасент — риск невеликий!

— Поправді і так — докинув шофер — щастя треба в картах, а в Льотерії що другий льос виграє.

— Ваша правда, ходім, пане Войтіх! Візьмемо до спілки одну пятку! Тягнення 1-ої кляси недалеко, не гаймося, ходімо!

—o—

[illegible] хор з Гошова. Відтак виголосив довшу промову [illegible] Великанович, що приїхав на це свято зі Львова. По промові оркестра відограла музичний твір „Стелла Маріс". Опісля була дитяча деклямація маленької [illegible] Сидоренко з Болехова, дальше хор з Гошова відспівав „При шелесті стягів і лент". З черги п. Огляд[illegible] Михайло віддеклямував „950 літ під прапором Христа", потім хор з Гошова відспівав „О Мати, Марія". Деклямацію „З нами Бог" виголосила Ярослава [illegible] з Болехова. Вкінці хор з Гошова відспівав „Пречиста Діво Мати" та закінчив свято католицьке. Варто було бачити розлеплені лиця наших вер[illegible], та в якому піднесенні духа залишали площу!

КОЛОМИЯ.

Співпраця дому зі школою. Праця Батьківського Кружка при 7 кл. всенародній школі ім. І. Франка „Р. Ш." в Коломиї заслугує на окрему увагу. Батьківський Кружок існує при згаданій школі від пяти років. Виділ на своїх засіданнях і ширших сходинах батьків обговорював справи: співпраці дому зі школою, справу [illegible] оплат, членських вкладок, придбання фондів на заплачення шкільних оплат, на дожилювання та допомоги бідній дітворі в одінню, уладжування шкільних свят, імпрез і т. п. Цю працю треба поділити на три частини: а) виховну, б) матеріяльну, в) харитативну. До виховної праці слід зачислити діяльність виділу між дітьми та їх батьками. Заходом Управи школи й виділу батьківського кружка на ширших сходинах батьків виголошували учителі, лікарі та дехто зпоміж батьків відповідні реферати, в яких порушували актуальні [illegible] звязані з життям дітей у школі й вдома, напр. „Домашні недуги дітей", „Співпраця школи з домом", „Домашня праця ученика", „Гігієна людини", „Будова [illegible], недуги та гигієна", „Що таке культурна людина" і богато подібних рефератів. Дуже радо співпрацював виділ при уладжуванні шкільних імпрез, як вечір св. Миколая, спільна „Ялинка", концерт Т. Шевченка І. Франка та при уладжуванні всяких інших національних свят. У вечір св. Николая обдаровує звичайно виділ бідну дітвору солодощами, теплим біллям, взуттям [illegible]. Щороку уладжує виділ спільну „Ялинку" для [illegible] дітей. В гарно прибраній салі при спільному столі дітвора спільно споживає кутю, солодощі та співає колядки. Такі спільні вечори мають дуже велике виховне значіння для дітвори, що походить з дуже бідного середовища, яка може один раз до року бачить гарно прибраний стіл, освітлену ялинку, чує чарівну українську [illegible], бачить теплу батьківську опіку. Для батьків уладжує виділ спільне „свячене", де теж засідають при спільному столі селяни, міщани та інтелігенція. Матеріяльна поміч Кружка теж дуже визначна. Щоб вислідити поміч, треба зрозуміти матеріяльне положення [illegible] та її окруження. Діти, які заповнюють цю школу, є в більшості дітьми бідних селян, міщан, дрібних [illegible], бо як виказує статистика таких дітей є 84%. [illegible] їх батьки не лише нічого не можуть дати, але [illegible] є дітям не докормити. Справді в останньому [illegible] році фреквенція дітей була поважна, бо аж [illegible] дітей в порівнанні з фреквенцією шк. року 1935-36 [illegible] за 19%. Шкільний буджет школи місячно сягає [illegible] 800 зол. З цієї суми оплачується 6-ох постійних учителів, катехита, обслугу, адміністрацію. Платня [illegible] між 45—60 зол. місячно. При такій [illegible] і таким буджеті недостає місячно найменше [illegible] зл. Виріб [illegible] виділ Кружка. І так [illegible] році 1936-7 переслав готівкою до каси школи [illegible] зол., себто 1/4 піврічного шкільного буджету. [illegible] році 1937-38 на вирівнання шкільного буджету переслав 917.82 зол. Для найбідніших дітей [illegible] 4 пар нових черевиків, 6 зимових плащів, [illegible] білля й для багатьох інших дрібніші [illegible]. Харитативна діяльність Кружка проявляється в [illegible] бідної дітвори в зимових місяцях. [illegible] Сесія [illegible] і видавали самі матері. В [illegible] шкільному році видано 8251 сніданків (кава [illegible] і хліба). У тому 4352 даромих (коло 80 дітей [illegible]), а 3899 за доплатою 5 сот. Звідки [illegible] Кружок на всі ці видатки? Головним доходом [illegible] є передовсім імпрези, членські [illegible] збірки. Ці доходи завдя-

чує виділ Кружка передовсім невтомній діяльности голови п-ї Ганьківській і п. Юращуковій як секретарці, що є душею Кружка. Згадані пані крім своєї зразкової праці не жалували для школи і бідної дітвори теж більших грошевих датків. Слід згадати, що п. Юращукова не належить до заможних людей та є сама передчасно емеритованою учителькою, а на своїм удержанні має більшу рідню. П-во Ганьківські є загально відомі й заслужені меценати нашої школи. З кінцем кожного шкільного року на вирівнання шкільного буджету передають більшу квоту до шкільної каси. Тому П-ву Ганьківським і п. Юращуковій належиться правдиве признання й подяка. Коби то наші рідні школи мали більше таких меценатів та працівників, більше таких людей, які розуміють і доцінюють вагу виховання рідної школи, тоді з певністю наші школи не животіли би, але розвивались би і не булиб на ласці долі та недолі. Школи були би вивінувані, а рідношкільний учитель не був би понижений й попризджений своїм рідним громадянством. Одначе на жаль таких людей у нас ще мало. Дуже сумним явищем серед нашого громадянства є те, що деякі наші богатші люди, директори приватних установ посилають своїх дітей до чужих шкіл. Чому? Чи чужа школа дасть краще виховання, як своя-рідна, свій учитель? Чи в чужій школі пізнає дитина свою минувшину, рідну історію, культуру, сживеться зі своїм „суспільністю", яку має колись повести до кращого майбутнього? Який це приклад для наших селян — хібаж не додатній? Не лише доказ рабства та плиткої культури духа тих людей, які не мають почуття національної самопошани.

Батько.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Під брязкіт мечів і гамір метчів.

Великі світові події зіпхали на десятий плян багато наших справ, які в нормальних обставинах будиб нам зганяли сон з очей, відбирали апетит, прискорювали биття (і так уже розтелепаного!) серця. Зріст доріжні, небезпека редукції, запротестований вексель, чи зафантовані статки — все це такі маленькі, такі мікроскопійні речі, що й не варт про них думати. Навіть вибори... чуєте, Панство!... навіть вибори (поза кількома сотнями кандидатів на послів!) не викликують ніяких дискусій.

А все таки є в нас справа, якої не затемнили хмари европейського горизонту, не заглушили фанфари слів Гітлера чи Мусолінія.

Це — фотбаль.

Здибле вас хтось у Львові на вулиці, то замість традиційного „що чувати нового", або прадідівського „як ваше цінне здоровлячко", з місця починає:

— Як гадаєте, буде війна, чи не буде?

А коли відповісьте, і витолкуєте чому ви так відповіли, тоді друге питання:

— Чи йдете в неділю на метч „Україна" — „Гасмонея"?

І після того йде оживлена дискусія на тему недільних змагань.

— Маю враження, що наші набють...

— А мені чогось не видається. Гасмонея тепер у добрій формі. Такий Геніґ, Шляф, Горовіц...

— Своєю дорогою... Ех, коби то наші так грали як колисьтут з В. К. С.!.. Тоді напевно!...

— І я так думаю. А ще якби так „Юнак" програв, тоді наші на перше місце — гоп!...

— Ая, ая. Ох, Боже! Якби то було гарно...

Маєте враження, що колиб перед неділею рішальні чинники сказали: або-або. Або два мандати більше, або виграна з Гасмонеєю 3:0, то наші львовяни напевно зрезиґнувалиб з двох мандатів.

І я цікавлюся живо кожною стрічею „України" та зараз на другий день докладно вичитую звідомлення зі змагань. Знаю змагунів „України" на память, а на всіх „фавлях", „офсайдах", „корнерах", „кіксах", і т. п. „волеях" розуміюся неменше як сам автовий суддя.

Але на метчі віддавна не ходжу і за це нераз пю повну чашу докорів від постійних бувальців на наших метчах.

„Україна" зовсім добре грає — кажуть мені.

— Признаю!

— В гарний день на свіжім повітрі — цеж здоровля!

— Признаю!

— Дружина тим певніша себе, чим більше своєї публики.

— Признаю!

— В такому разі, чому не ходите?!...

— Через нашу публику.

Мій співрозмовець робить спершу здивовану міну:

— Через публику?!...

— Так! Пане дорогий. Як чоловік піде на наш метч, то хіба мусить закітувати собі вуха, щоб міг спокійно приглядатися грі.

— Признаю!

— Товпа як розярені мешканці першої ліпшої Полінезії: очі горять, руки махаються, ноги тупотять, зуби скрегочуть, а уста що хвилини засипують грище такою масою пахучих лайок, що трава никне жалощами, листя на деревах сохне.

— Признаю!

— На однім з метчів я необачно звернув увагу якомусь розпричаному конанціоналові, то мало палкою не обірвав... Від тоді сказав я собі. пожду, аж наші спортово виховаються. І все довідуюся як там. Жду вже три роки. Може акурат. Але... мій організм знищений війною і не знаю, чи аж так довго буду жити, щоб дочекатися...

— Признаю! — сказав мій співрозмовець. І ми з сумом у серці розійшлися.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

В неділю 2. жовтня ц. р. розіграє Україна чергові змагання за первенство Окружної Ліги з Гасмонеєю. Змагання Україна — Гасмонея мають вже віддавна вироблену марку і все є неабиякою атракцією. Обі дружини тепер у знаменитій формі, а особливо Україна, яка напевно всіма силами буде прямувати до закріплення своєї позиції на чолі табелі. Ці змагання відбудуться на грищі Чорних в год. 15. Як передметч відбудеться в год. 13.15 стріча резерв згаданих клюбів за мистецтво А-класи. Ціни білетів нормальні. Для членів обох Товариств значна знижка. Карти вільного вступу, видані обома клюбами, неважні. Бате редакції дістануть на ці змагання білети вільних вступів.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Єгуда — Русалка (Золочів) 2:1 (1:0). Минулої суботи відбулися в Тернополі товариські змагання в копаному мячі між нашою молодою Ц-клясовою дружиною зі Золочева Русалкою та місцевим тернопільської А-класи Єгудою. Ці змагання закінчилися по завзятій грі незамітною перемогою Єгуди, що молоді футболісти Русалки можуть уважати рішуче своїм успіхом, зважаючи, що змагання відбувалися на чужім грищі та з рутинованим і на дві кляси у спортовій єрархії вищим противником. Найкращою частиною золочівської дружини була поміч. Напад добрий у полі, слабо грав під воротами.

Поділ наших футбольних дружин у клясах. Кількість українських футбольних дружин не лише збільшується, але й рівень цих, що вже віддавна змагаються в рямках державного футбольного союзу безупинну підноситься. Після цьогорічних авансів наших дружин їх єрархічний приділ виглядає ось так: Окружна Ліга — дві дружини Україна (Львів) і Сян Перемишль. А-кляса — пять дружин, а саме Поділля (Тернопіль), Скала (Стрий), Дністер (Самбір), та запасні дружини України та Сяну. Б-кляса — 7 дружин: Зоря і Стел (Львів), Скала (Мостиська), Ватра (Дрогобич), Пролом (Станиславів), Зоря (Калуш) і Горинь (Рівне). Ц-кляса — 9 клюбів, а саме: Луг (Львів), Русалка (Золочів), Стріла (Жовква), Мета (Тернопіль), Рошиця (Борислав), УСК (Добромиль), Веселка (Медика), Бескид (Косів) і Гарт (Здолбунів). Усіх разом маємо 23 дружини.

ПОДЯКА.

У звязку з відбутими в дні 18. вересня ц. р. заколесницькими бігами за чашу Ред. „Діла" на шляху Львів—Пісочна—Львів і за чашу фірми О. Стефанович на шляху Львів—Миколаїв—Львів Виділ С. Т. „Україна" почувається оцим до милого обовязку зложити щиру подяку отсим українським Установам і Фірмам: Суспільний Промисл, Центробанк, Ревізійний Союз Українських Кооператив, Хром, Пласт, ВКП, Деміро, Льотос, ТОП, Сокільський Базар, Ю. Ловага, А. Дуфанець, Народна Торговля, Н. Ярош, Міка, Шметрова, Е. Думин і Ред. „Діла" й „Нового Часу" за уфундування гарних і цінних нагород для переможців та учасників цих змагань.

Львів, 21. вересня 1938 р.

ЗА ВИДІЛ С. Т. „УКРАЇНА":

О. Левицький, голова. **М. Дуткевич**, секретар.

—о—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 30. 9. „Галузка розмарину".
Субота 1. 10. „Галузка розмарину".
Неділя 2. 10. год. 4. попол. „Іван"; год. 8. веч. „Галузка розмарину".

Український Театр ім. І. Котляревського.

ЧОРТКІВ, салі „Сокола":
1. X. Маруся Богуславка.
2. X. Зоря над Почаєвом.
3. X. Орфей у пеклі.
4. X. Найщасливіший чоловік.
5. X. Пригода в Черчі.
6. X. Оргиія.
7. X. На полі крови.
8. Чортків. Цей театр до Теребовлі.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЖУРАВНО:
30. 9. Мазепа.
1. 10. Гейша.
2. 10. Перфуми моєї жінки.
3. 10. Гетьман Полуботок.

СТРИЙ:
Саля Нар. Дому: 4. 10. Пісня Бескиду.
Саля Євангелицька: 5. 10. Гейша.
6. 10 Бестеліанна.

СИНЕВИДСЬКО ВИЖНЄ:
7. 5. Пісня Бескиду.
8. 10. Мазепа.
9. 10. Гетьман Полуботок.

СКОЛЄ:
10. 10. Пісня Бескиду.
11. 10. Гейша.
12. 10. Мазепа.
13. X. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави", „Навич плече".
АПОЛЬО: „Льокай всемогутньої пані".
АТЛЯНТИК: „Робін Гуд" з Еролем Флінном.
БАЛТИК: „Остання сальва", „Парада пред Варшавою".
ВАНДА: „Не забудь мене" і „Тобога".
ГРАЖИНА: „Верес" на осн. Родзєвічівни.
ЕВРОПА: „Пазек і Гавел".
КАСІНО: „Листи з поля бою".
КОПЕРНИК: „Друга молодість".
МАРУСЕНЬКА: „Матінка" (Молі Пікон).
МЕТРО: „Несправдана година".
МІРАЖ: „Два дні кохання", „Так кінчаться кохання" (з Паулею Веселі).
МУЗА: „Боліваський метиль".
ПАЛЯС: „Професор Вовзур".
ПАНС: „Карієра" з Мартою Еґерт, „Беззомні" з Пятом і Патахоном.
РАЙ: „Кохаємо під Рацлавицями" і додатки.
РІЯЛЬТО: „Сліпий завулок" (Сільвія Сідней).
РОКСІ: „Переможний бій".
СВІТ: „Веселий гріх", „Метч Шмелінг-Льюїс".
СТИЛЕВЕ: „Я помилив" і ревія.
ТОН: „Помста Тарзана", „Чоловік, що жив двічі".
УТІХА „Вошінара" і ревія.
ХИМЕРА: „Поміньяр Її Величности" (Беньямін Джілі).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(на Ринку)
„Світова війна 1914—1918".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайм і Син)
„Рим, Тіволі, Капрі".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 30. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика у вик. сільської орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добридень наймолодшим: оповідання М. Конопніцької та плити вибрані дітьми, 11.00 Для шкіл: „Пан Заглоба як лірник" фрагм. із „Вогнем і мечем" Г. Сенкевича, 11.30 Форт. твори Брамса, пл., 12.00 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.30 Спортова гутірка, 15.10 Біжуча та товарова біржа, 15.15 „Вранішній приятель", оповідання для дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт у вик. орх., 16.45 „Трупкавець" фейлетон, виг. Марія Домбровська, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Концерт солістів: форт., сопр., 17.55 Спортові вістки, 18.00 Кілька струн музики мої давнє, 18.10 Концерт солістів: спів, альтівка, форт., 18.45 Літературні новини, 19.00 Форт. твори Луції Дресе-Шілевої у вик. композиторки, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Гротески та страхи" розр. концерт у вик. орх., спів і інстр. квартет, 20.45 Вечірній денник, 21.00 Програмова ревюа, 21.10 „Калейдоскоп" розр. концерт у вик. сальон. орх., сопран, ревелерси, форт., муз. конферансьєрка, 21.50 Спортові вістки, 22.00 Симфонічний концерт у вик. орх., 22.55 Огляд преси, 23.00 Ост. вістки, 23.15—23.55 Легка й танкова музика з плит (надає Варшава II.)

Субота, 1. жовтня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт сальон. орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для шкіл: Співаємо пісеньки, 11.25 Чайковський: Скрипковий концерт д-дур оп. 35, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Концерт бажань, 14.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Уродини інфантки" на осн. Оск. Уайльда, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Орх. концерт, 16.45 „Паґаніні" фейлетон, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 З оперової музики, орх. концерт, 17.45 Спортові відгомони, 17.55 Гальо, спорт! 18.00 Трансм. з варш. міськ. салі: Тиждень пропаганди будови вселюдних шкіл, 18.45 У 75-ті роковини смерти Вос. Кожковського, 19.00 Пісні у вик. А. Втоєвської-Камінської в супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Жигм. Носковський: „Поворот" сюїта, спів, музика, 20.00 Казка, з муз., Авдиція про Ад. Асника, 2.45 Вечірній денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 Танкова музика у вик. орх., 21.50 Спортові вістки, 22.00 Година несподіванок, конкурсова авд. П. Р., 23.00 Останні вістки, 23.05—23.55 Танкова музика з пл. (надає Варшава II.).

Неділя, 2. жовтня 1938.

7.15 Пісня, 7.20 Орхестра, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Хл. Гавтіна, Огляд ринків рільних продуктів, Спів, Актуальна гутірка, 8.45 Ранок хлібороба: Поздоровлення, Пісня, Управа виноградy та плод. овочів, Народній хор із Слобідки Джуринської, 9.15 Трансм. зі Заліщик: Вступний репортаж, богослуження, Збір винограду, словно-муз. репортаж, 12.00 Симф. концерт у вик. орх., 13.00 Із твердині барських конфедератів, 13.10 Музика у вик. орх., тенор, форт., 14.40 Для молодших дітей: „Сплетня", 15.00 Словно-муз. авдиція: Подільська зерта, хор із Слобідки Джуринської та Заліщик, 15.20 Золота Книга Громад, 16.55 Форт. твори, 17.00 Трансм. з конгресу дитини, 17.30 Промова мін. віросповідань і освіти Свентославського до авд. молоді; у перерві коло год. 18.20 Хвилина бюра студій, 19.15 Літер. нарис про Г. Сенкевича, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Прощання Заліщик, 19.40 Грамофонова плита, 19.45 День резервіста у Львові, 19.55 Спортові вістки, 20.00 „Дами та гусари" ком. опера Л. Камінського на осн. Ол. Фредра, у І. перерві коло год. 21.10 Політ. огляд, Веч. денник, у ІІ. перерві коло год. 22.45 Спорт. вістки, після опери коло год. 23.40 Останні вістки та комунікати (в чужих мовах), 23.50 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 30. вересня 1938.

БЕРЛІН 15.00 „Довкола світа, розр. концерт, 19.45 Вечірній гомін, 21.00 „Гарна пригода" комедія Де Кеветa, БІЛГОРОД 19.20 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 15.30, 22.55 Циг. муз., 17.30 Соляо на фаготі, 18.00 Форт. дуети, 20.00, 21.00 Оп. мельодії, ВІДЕНЬ 15.20 Співає Бен. Джілі, 16.00, 17.10 Концерт із Грацу, 17.00 Пісні, 18.00 Пісні та музика, 18.50, 19.00 Пісні й танки женців, 20.10 Веселий муз. вечір, 22.30 Легка і танкова музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россіні, 22.30 Квартет оп. 35, ч. 3. Гайдна, 23.00, 24.00 Твори Бетовена, Шпора та Реґера у вик. орх. і сол., КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 Фейлетон вуйка з Мараморощa, 18.10 Орх. концерт, МІЛЯНО 17.15 Концерт на арфі, 21.00 Концерт хору, 21.50, 22.00 Розр. концерт, ПРАГА 16.10 Вок.-інстр. концерт, 16.45 Пісні, 18.20 Орх. концерт, 21.25 Тріо Двожака, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 (у перерві комунікати), 22.00 Театр Уяви: „Паніка" драма Сіті та Маляра, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00 Комедія, 21.50 Форт., ШТУТГАРТ 20.15, 21.00 „Паяци" оп. Леонкавала, ФЛЬОРЕНЦІЯ 20.30, 21.00, 22.00 „Чорний Пірo" оп. Гайоса.

Субота, 1. жовтня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00, 22.30, 23.00 Розр. музика, 19.00 Марші у вик. військ. орх., 20.10 Мадярські мельодії, БІЛГОРОД 20.00, 21.00 Веселий вечір, 22.30 Спів, БУДАПЕШТ 12.05, 21.45, 22.00 Орх. концерт, 17.30, 18.00 Джез, 19.00 Вокальний концерт, ВІДЕНЬ 10.30, 13.15 Розр. музика, 12.00 Концерт симф. орх., 15.30 Осінні пісні, 18.40, 19.00, Стирійська авд., 20.10 Стирійські та каринтські нар. мельодії, 20.30, 21.00 „Віденські оповідання" попурі, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10, 21.00 „Дібарі" оп. Мількера, КОШИЦІ 7.35, 14.00, 18.05, 18.45 Вістки, 18.00 Спортові актуалії, 18.15 „Вокальний концерт, 18.35 „Рукуємо" відчит, МІЛЯНО 17.15 Форт., 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Фаворита" оп. Доніцетія, ПРАГА 19.20 Концерт військ. орх., 20.15, 21.00 „При збірці хмелю" велика розр. програма, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Концерт симф. музики, РИМ 17.15 Концерт форт. дуету, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Ізоля Фоль" оп. Деллакве.

Неділя, 2. жовтня 1938.

БЕРЛІН 18.00 19.00 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.50 19.00 Спешка, 20.00 21.00 Нар. музика, БУДАПЕШТ 15.45 Хор, 18.30 Циг. музика, 19.20 Форт., ВІДЕНЬ 9.30 Концерт солістів, 15.30 Форт. квартет Г-моль Моцарта, 18.50 19.00 Популярна музика, 22.30 Розр. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 Бетовенівський концерт, 22.30 Сонати д-дур, ф-моль і а-дур Скарлятія, КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО 17.15 18.00 Розр. концерт, 21.00 Розр. мельодії, 21.50 22.00 Симф. концерт, 22.45 Танк. музика, ПРАГА 16.00 Популярн. концерт, 15.20 15.50 18.10 Розр. і легка музика, 19.20 Патріотичні пісні, 20.15 21.00 Концерт фільг. орх., 22.35 Танк. музика, РАДІО ПАРІ 19.00 Легка музика, 20.00 Сцена, 20.30 Розр. програма, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 Симф. концерт, РИМ 17.15 18.00 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Молли син Жєк" оп. Джордано.

БІРЖА.

Львів, 29. вересня 1938.

ГРОШІ

Купно-продаж: Бельги бельг. 92.15—91.35. Доляри америк. 5.32.0—5.30. Доляри канад. 5.28.00—5.25.0. Фльорени гол. 292.24—290.04. Франки фр. 13.4—13.75. Франки шв. 121.70—1.9.90. Фунти анг. 27.5—21.91. Гульдени данц. 10.25—99.75. Корони чеськ. Корони швед. 119.35—117. Корони норв. 123.33—12.5. Корони шв. 130.35—12.25. Ліри італ. 19.6—18.40. Марки фінлян. 11.09—10.70. Марки нім. срібні 0.00—77.00. Тель Авів 24.30—24.10.

Папери.

4 і пів проц. внут. 67.00 63.0. 3 інв. 1 ем. 8.00 серія ненот. 2 ем. 81.00. серія ненот. 5. конвер 67.00. 4 прем. дол. 4 консолід. 63.50—62.50.

Акції.

Банк Польський 121.50 Цукор 29.0. Вугодь 12.50—33.0, Лільпоп 81.50—82.0. Островець 57.00, Стараховичі 39.0.

Тенденція сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, дня 29. вересня 1938.

1 кг. масла десер. бльок без оп. 2.75 зол.
1 кг. масла бочков вкл. з опак. 2.10 зол.
молоко 14—15 сот.
1 кг. яєць 1.30—1.10 зол.

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко вдержана.

СПОВІСТКА.

Дирекція Купецької Гімназії „Р. Ш." у Львові вул. Куркова 14 повідомляє, що навчання на **Однорічній Школі Адміністр.-Торговельної Підготови** почнеться **в середу 5. жовтня в год. 18-ій.** — Вписи зголошених кандидатів (-ок) до 4. жовтня. 2098 14

Театр Сарамаги. Метрику Володимира Пікура вже маю. Де маю її переслати? о. Венгринович, Сеня. 14

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в субриці оголошень . . . . . . зол. 0.30
1 мм. одношпальтовий в тексті і нонпарелях . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. 400.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. 200.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. 100.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. 50.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.